

Regenera4MED

Interreg
Euro-MED

Co-funded by
the European Union

INTRODUCCIÓ AL TURISME REGENERATIU

Principis i pràctiques

Agost 2025

<https://regenera4med.interreg-euro-med.eu/>

Índex

Índex.....	2
Glossari de termes.....	3
Resum executiu.....	6
Introducció.....	8
1. Teoria: replantejar el turisme per a un futur regeneratiu	9
1.1. Què és el turisme regeneratiu?	9
1.2. Veure el turisme de manera diferent: el pensament de sistemes vius	10
1.3. Del creixement al benestar: redefinint el propòsit del turisme	13
1.4. Què vol dir regeneració?	14
1.5. De la sostenibilitat a la regeneració.....	18
1.6. Principis fonamentals del turisme regeneratiu	21
1.7. Empoderament comunitari i nous rols al turisme	25
1.8. Governança del turisme regeneratiu: créixer des del lloc.....	26
1.9. Canvis a les polítiques per al turisme regeneratiu	38
1.10. Noves mesures d'èxit al turisme regeneratiu	39
1.11. La tecnologia com a catalitzador per a la regeneració	41
1.12. L'auge del viatger ecològic	43
1.13. Plantant les llavors de la regeneració	45
2. Pràctica: Fomentar el turisme regeneratiu a la Mediterrània	46
2.1. Regeneració en el context mediterrani	47
2.2. Per què importa el turisme regeneratiu.....	48
2.3. Un enfocament intersectorial per a la governança regenerativa.....	50
2.4. Replantejar la participació comunitària al turisme regeneratiu.....	51
2.5. Des de les experiències fins als viatges de regeneració.....	53
2.6. Recórrer el camí regeneratiu: exemples locals en acció	55
Conclusió	76
Annexos.....	77
Fonts, taules i xifres.....	77

Glossari de termes

Amfitrió/a: En una mentalitat regenerativa, una amfitriona no és simplement una proveïdora de serveis, sinó una cuidadora i co-creadora d'experiències que reflecteix la identitat i les necessitats més profundes d'un lloc. Una amfitriona assumeix la responsabilitat de cuidar les relacions —amb la terra, la comunitat i els hostes— mentre facilita les condicions perquè les persones i la natura prosperin.

Canvi de paradigma: Un canvi fonamental en la visió del món. En el turisme regeneratiu, el canvi de paradigma significa passar d'un model turístic basat en l'extracció, el control i el creixement a un basat en la cura, la reciprocitat i la interconnexió de totes les formes de vida. Transforma la manera com veiem el paper del turisme: d'una indústria centrada en el benefici econòmic a un sistema viu que contribueix al benestar de les persones, el lloc i el planeta.

Co-disseny: Un procés col·laboratiu en què diversos actors —especialment les comunitats locals— participen activament en la configuració de les experiències, polítiques i estratègies turístiques. En el turisme regeneratiu, el codi-disseny garanteix que les solucions sorgeixin de la identitat i necessitats úniques del lloc, fomentant la propietat compartida, el respecte mutu i resultats que donin suport al benestar de les persones i els ecosistemes.

Convidat/da: Un hoste, a través del prisma de la regeneració, és una visitant conscient que entra en un lloc amb humilitat, curiositat i cura. En lloc de consumir experiències, les convidades regeneratives s'involucren com a oients, aprenents i col·laboradores, conscients que la seva presència pot donar suport a la regeneració dels llocs que visiten.

Economia de l'experiència: Un concepte econòmic en què les empreses creen experiències inoblidables per als seus clients i el valor rau en l'experiència i no només en el producte o servei.

Emprenedors socials: Individus o grups que utilitzen enfocaments innovadors per abordar desafiaments socials, ambientals o culturals a través dels negocis. En el context del turisme regeneratiu, els empenedors socials actuen com a catalitzadors per a la transformació basada en el lloc. Creen experiències i serveis turístics que prioritzen el benestar comunitari, la regeneració ecològica i la resiliència cultural, tot combinant viabilitat econòmica amb un compromís amb la sanació i l'impacte a llarg termini.

Inclusió social: La pràctica de garantir que totes les persones i els grups —independentment de la seva edat, gènere, ètnia, capacitat o estatus socioeconòmic— tinguin accés equitatiu a oportunitats, recursos i presa de decisions. Al turisme regeneratiu, la inclusió social significa implicar activament veus diverses en la configuració del turisme i garantir que els seus beneficis es distribueixin de manera justa,

contribuint a la resiliència, la justícia i la cohesió de les comunitats.

La Mediterrània: Una regió culturalment i ecològicament diversa que envolta el mar Mediterrani, abastant parts del sud d'Europa, el nord d'Àfrica i l'Orient Mitjà.

Lloc: Des d'una perspectiva regenerativa, el lloc és un sistema viu compost per cultura, naturalesa, memòria i potencial. No és un teló de fons per al turisme, sinó la base de totes les relacions. El turisme regeneratiu convida a una connexió profunda amb el lloc i treballa per potenciar la seva vitalitat, resiliència i capacitat per sostenir la vida per a les properes generacions.

Mapeig de les parts interessades: El procés d'identificar i categoritzar els interessats segons la seva influència, interessos i implicació en el turisme o en iniciatives regeneratives més àmplies.

Participació comunitària: El procés mitjançant el qual comunitats i organitzacions treballen de manera col·laborativa per prendre decisions i realitzar accions que afecten el benestar local. En el turisme regeneratiu, la participació comunitària és essencial per garantir que el turisme abordi les necessitats, valors i aspiracions de la població local, conduint a resultats més inclusius, resilents i arrelats al lloc.

Pensament de sistemes vius: Veure el món –persones, llocs i naturalesa– no com a parts separades, sinó com un tot connectat. Aquesta manera de pensar prové d'una visió ecològica del món, inspirada en com funciona la pròpia naturalesa: tot està interrelacionat i tot és depèn de tota la resta.

Principis del turisme regeneratiu: Valors fonamentals i maneres de pensar que guien el turisme cap a la sanació, la cocreació i el benestar a llarg termini. Aquests principis es basen en el pensament de sistemes vius i inclouen, entre d'altres: el disseny basat en el lloc, l'apoderament comunitari, l'impacte net positiu, la regeneració cultural i ecològica i les relacions significatives. Proporcionen la base ètica i pràctica per reinventar el turisme com una força que sosté la vida.

Regeneració: Les nostres activitats no només han d'evitar danys sinó ajudar activament a restaurar i millorar els llocs que visitem. Això inclou la natura, la cultura i les comunitats.

Responsabilitat: La capacitat i l'obligació de cuidar i regenerar els sistemes socials, culturals i ecològics que sostenen la vida. Això inclou protegir les tradicions, la biodiversitat i la salut de la terra i la comunitat.

Renta verda: Afirmacions enganyoses o falses sobre els beneficis mediambientals d'un producte o pràctica. El seu objectiu és que un producte, política, activitat, etc., sembli menys perjudicial per al medi ambient del que és realment.

Sensibilitat cultural: Reconèixer l'existència de diferències culturals i similituds humanes sense atribuir-los un valor (bo o dolent, millor o pitjor, correcte o incorrecte).

Sistemes niats: Sistemes dins de sistemes, tots influint mútuament.

Turisme regeneratiu: El turisme regeneratiu és una manera diferent de pensar i fer turisme que va més enllà de simplement reduir el dany. Es tracta de guarir els llocs, donar suport a la vida i ajudar les comunitats i la natura a prosperar. L'objectiu és crear condicions on les persones, els llocs i els ecosistemes puguin prosperar de debò.

Viatger/a conscient: El viatger sostenible o conscient és el turista que recolza els objectius de sostenibilitat i pren decisions individuals segons les pràctiques de turisme sostenible.

Resum executiu

El turisme a la Mediterrània es troba en una cruïlla. Aquesta activitat ha contribuït a les economies locals i ha exalçat l'individualisme almenys durant el darrer mig segle. A més, ha estat un motor de connexió global per a una part de la població. No obstant això, el model de consum massiu ha sotmès els recursos naturals i culturals de la regió a una pressió insostenible, erosionant el benestar de les comunitats i deixant molts territoris cada cop més exposats als impactes del canvi climàtic. És urgent replantejar altres formes de turisme de menys impacte.

El turisme regeneratiu ofereix un enfocament diferent. Lluny de no fer mal, s'esforça per restaurar i millorar la condició dels ecosistemes que mantenen la cultura viva i permeten a les persones trobar el seu propi futur. Arrelat al concepte de sistemes vius, entén que el turisme no és una indústria separada, sinó part d'una xarxa d'interrelacions entre visitants, residents i medi ambient. L'objectiu és crear condicions perquè tota la vida prosperi.

Aquest document, com a part del projecte **Regenera4MED**, introdueix els conceptes, principis i pràctiques centrals del turisme regeneratiu, amb èmfasi en el context mediterrani. Examina com el turisme regeneratiu:

- **Fomenta la resiliència davant del canvi climàtic en lloc d'oposar-se als sistemes vius d'un territori.**
- **Situa l'apoderament comunitari i el coneixement local al centre de la governança turística.**
- **Genera impactes nets positius que milloren la salut de les persones, el lloc i el planeta.**

Basant-se en una revisió exhaustiva de la literatura internacional i d'iniciatives del món real, aquest document sintetitza teoria i pràctica. Cobreix exemples de sis territoris pilot (**Abruzzo, Catalunya, Còrsega, Creta, Ligúria i el comtat de Split-Dàlmàcia**). Aquests exemples mostren com els principis regeneratius són aplicables en diferents contextos i proporcionen guies d'aprenentatge per a altres territoris mediterranis.

Aquest document complementa altres **activitats i lliurables del** Paquet de Treball 1 de Regenera4MED:

1. **Presentant el turisme regeneratiu: principis i pràctiques (A 1.1.) – la base del concepte i la pràctica.**

- 2. Model de governança integrada (A 1.2.) - guia de presa de decisions col·laborativa per a parts interessades.**
- 3. Programa regeneratiu (A 1.3) - document que facilita involucrar comunitats i actors en el codi-disseny.**
- 4. Viatge del turisme regeneratiu: eina d'autoavaluació (A 1.4) - instrument de mesura del progrés cap a la regeneració.**

En conjunt, aquests elements proporcionen un marc integral per comprendre el turisme regeneratiu en la política i la pràctica, permetent als territoris fer la transició cap a models ambientalment restauradors, socialment inclusius i econòmicament resilients.

Aquest document proposa treballar junts —a través de diferents sectors, disciplines i fronteres— per crear un turisme que restauri els llocs. D'aquesta manera, es garanteix que els territoris i comunitats mediterrànies segueixin sent vibrants, saludables i resilients durant les properes generacions.

Introducció

El turisme regeneratiu és un paradigma emergent que reimagina la relació entre visitants, comunitats i naturalesa. Va més enllà de la idea de reduir el dany, buscant restaurar i potenciar la vitalitat ecològica, cultural i social d'un territori. En recórrer al pensament de sistemes vius, reconeix la interconnexió entre les persones i el lloc, incitant que el turisme es converteixi en un catalitzador per a la sanació i la renovació. Aquest enfocament crea condicions en què la vida (en totes les seves formes) pot florir, enfortint els ecosistemes, el patrimoni cultural, la resiliència comunitària i el benestar de tots els que viuen o visiten un territori.

Al **mediterrani**, el turisme ha tendit a representar una font d'oportunitats econòmiques i d'intercanvi cultural. Tot i això, la regió s'enfronta a desafiaments importants: l'esgotament dels recursos naturals sota models de consum massiu i extractivisme, la creixent vulnerabilitat al canvi climàtic i l'erosió de la identitat cultural. Aquestes pressions exigeixen un canvi cap a enfocaments que treballin amb els sistemes vius d'un territori, construint resiliència mentre en fomenten el caràcter i el potencial distintius. El turisme regeneratiu ofereix una via que fomenta la regeneració ambiental, la vitalitat cultural i la governança liderada per la comunitat.

Aquest document forma part del projecte Regenera4MED, que reuneix socis de tota la Mediterrània per definir un marc comú per al turisme regeneratiu adaptat a les realitats de la regió. Com un dels quatre elements del projecte **Regenera4MED** ofereix una introducció al concepte, principis i beneficis del turisme regeneratiu, adaptat als territoris mediterranis. Aquí trobareu **els fonaments conceptuals del turisme regeneratiu i exemples** extrets tant dels sis territoris pilot com d'iniciatives inspiradores a nivell mundial. Juntament amb els altres documents (**el Model Integrat de Governança, el Programa de Turisme de Regeneració i l'eina d'Autoavaluació Viatge del Turisme Regeneratiu: Autoavaluació**), aquest document proporciona una base comuna per integrar el turisme regeneratiu a la pràctica i la política de tota la regió.

Tot i que el document es basa en exemples de **sis territoris pilot —Catalunya, Còrsega, Creta, Ligúria, Abruço i el comtat de Split-Dàlmata—**, els conceptes i enfocaments que presenta són rellevants a tota la Mediterrània i més enllà. Les lliçons apreses d'aquests pilots informaran de solucions escalables que altres territoris podran adaptar al seu propi context, donant suport a un canvi més ampli cap al turisme que contribueixi activament a la salut de les persones, el lloc i el planeta.

1. Teoria: replantejar el turisme per a un futur regeneratiu

1.1. Què és el turisme regeneratiu?

Una nova direcció per al turisme que ajuda els llocs, persones i comunitats prosperen. El turisme regeneratiu és una nova manera de pensar i fer turisme. Va més enllà de simplement reduir el mal: es tracta de **guarir llocs, donar suport a la vida i ajudar les comunitats i la natura a prosperar**.

El turisme regeneratiu no es defineix com una "forma" de turisme, sinó com un canvi paradigmàtic (Bellato i Pollock, 2023). Això vol dir que transforma la manera de pensar. Desafia l'antiga idea mecanicista que el turisme és una indústria centrada en el creixement –més visitants, més ingressos, més desenvolupament– sovint a costa del benestar local. En canvi, el turisme regeneratiu es percep com un catalitzador per a la sanació, la connexió i la renovació.

No vol dir que l'aspecte financer deixi de ser important. Perquè les persones i els llocs prosperin de debò, l'estabilitat econòmica també és important. Però en el turisme regeneratiu, **el benefici i el creixement econòmic no és el propòsit principal**. L'enfocament passa de maximitzar els beneficis a curt termini a crear valor a llarg termini per a les persones, la naturalesa i el lloc.

"El turisme regeneratiu és un enfocament transformador que té com a finalitat aprofitar el potencial dels llocs turístics per crear efectes nets positius mitjançant l'augment de la capacitat regenerativa de les societats i ecosistemes humans. /.../ Els sistemes turístics es consideren inseparables de la natura i estan obligats a respectar els principis i lleis de la Terra. així les pràctiques amb la regeneració de sistemes vius niats." (Bellato et al., 2022: 9, traducció pròpia)

En aquest enfocament, el turisme no és una cosa que passi *en* un lloc. És una cosa que passa *amb* el lloc — guiat per les persones que hi viuen i profundament connectat amb la terra, la cultura i la comunitat.

El turisme regeneratiu:

- **Ajuda la natura a recuperar-se i créixer.**
- **Recolza la salut i el benestar de les comunitats locals.**
- **Construeix relacions més sòlides entre visitants i residents.**
- **Celebra la singularitat de cada lloc.**
- **Anima els residents a ser líders i co-creadors.**

"El turisme regeneratiu, en la seva forma més simple, busca garantir que els viatges i el turisme reinverteixin en les persones, els llocs i la natura, i recolza la renovació i floriment a llarg termini dels nostres sistemes socioecològics."

(Dredge, 2022, traducció pròpia)

1.2. Veure el turisme de manera diferent: el pensament de sistemes vius

Una nova manera de pensar i de fer

El turisme regeneratiu es basa en la idea del "**pensament de sistemes vius**". Significa veure el món —persones, llocs i naturalesa— no com a parts separades, sinó com un tot connectat. Aquesta manera de pensar prové d'una **visió ecològica del món**, inspirada en el funcionament de la pròpia naturalesa, on tot està interrelacionat i interdependent. Quan una part del sistema pateix, les altres també ho senten. Però quan una part **sana o prospera**, les altres s'eleven amb ella. Igual que a la natura, la salut i la resiliència creixen a través de la connexió, l'equilibri i el suport mutu.

Com explica Pollock (2012), el model turístic actual ha estat modelat per una visió industrial dominant que tracta el turisme com una indústria lineal i extractiva impulsada pel creixement econòmic. El turisme regeneratiu desafia aquest model en exigir un enfocament més holístic, relacional i centrat en la vida. Redefineix l'èxit en clau del suport a la vitalitat en totes les formes.

Per comprendre el turisme regeneratiu, és important reflexionar sobre la mentalitat que ha condicionat el turisme fins ara i per què necessita canviar. Durant dècades, el turisme i el

desenvolupament van seguir una visió mecanicista del món: una manera de pensar que veu el món com una màquina feta de parts separades. En aquest model reduccionista, cada element (com la naturalesa, l'economia, la cultura o la comunitat) es tracta de manera aïllada, cosa que condueix a la fragmentació, l'especialització i la competència (Bellato i Pollock, 2023). L'enfocament es va centrar en l'eficiència a curt termini, els resultats mesurables i el control de resultats, tot prioritant sovint el benefici i el creixement per sobre del benestar de les persones i els llocs (Reed, 2012; Bellato et al., 2022).

D'una visió lineal del turisme a la perspectiva dels sistemes vius

Perspectiva tradicional	Perspectiva regenerativa
El turisme és una indústria	El turisme forma part del sistema de vida
Enfocament a la causa i efecte	Focus en les relacions i els bucles de retroalimentació
El creixement econòmic és l'objectiu principal	Donar suport a la vida i al benestar és l'objectiu
Planificació centralitzada	Cocreació basada en el lloc amb comunitats

Taula 1: Taula que resumeix la perspectiva "tradicional" i la perspectiva "regenerativa" en turisme.

Font: Adaptat de Bellato, Frantzeskaki i Nygaard (2022), p. 11.

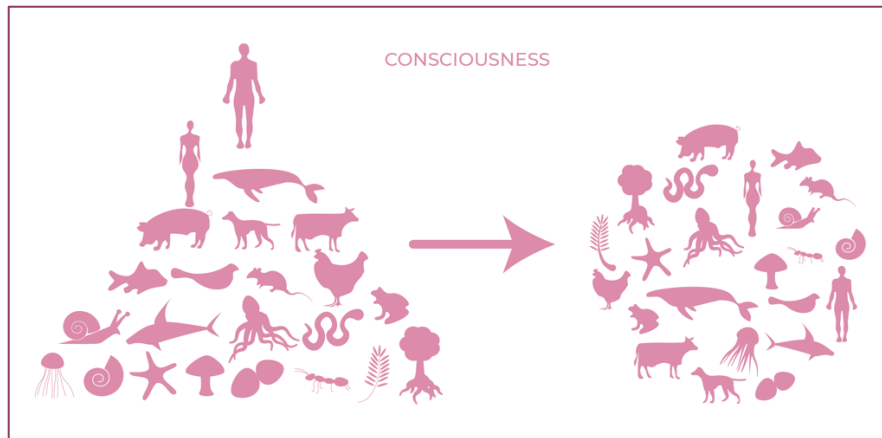

Figura 1: Visualizar el cambio: de la fragmentación y el control a la conexión y el cuidado.

Font: Adaptació d'Alves (2024)

El turisme regeneratiu percep el món –i el turisme– com a part d'un sistema viu: dinàmic, interconnectat i en evolució constant. Això implica planificar i actuar de manera que es fomenti la cooperació, la reciprocitat i la cura. En lloc de gestionar "parts" separades, el pensament regeneratiu

ens demana veure patrons, relacions i potencial. Aquest canvi de mentalitat —de la fragmentació a la totalitat— és al cor de la regeneració.

Des d'aquesta perspectiva, el turisme no és una activitat o una indústria aïllada. És una **part viva i adaptativa** d'un sistema més gran:

- **El visitant .**
- **La comunitat amb què interactua.**
- **La bioregió que sosté la vida allà.**
- **I, en darrera instància, el planeta que tots compartim.**

Es tracta de **sistemes niats** - sistemes dins de sistemes, tots influint-se mútuament. El pensament de sistemes vius ens convida a alentir, observar i respondre a les necessitats específiques de cada lloc. Per això, fomenta una **escolta profunda** de la terra, de la comunitat i de la cultura.

Pollock (2012) descriu el turisme com una complexa xarxa de relacions composta per tres components centrals: un *lloc o entorn*, *amfitrions* i *hostes*: "Un lloc o entorn, on els amfitrions conviden i cuiden els hostes que visiten un lloc i gaudeixen dels serveis dels amfitrions." Aquests elements interactuen de manera dinàmica per crear l'experiència turística.

"Aprendre a aplicar un enfocament regeneratiu no comença amb un canvi de tècniques, sinó amb un canvi de mentalitat."

(Haggard, Reed i Mang, 2006 contra Mang i Reed, 2012, traducció pròpia)

1.3. Del creixement al benestar: redefinint el propòsit del turisme

Posar la vida al centre del turisme

Durant molts anys, l'enfocament s'ha situat sobre el creixement del turisme: més visitants, més infraestructures, més ingressos. Però créixer no sempre vol dir millorar. A molts llocs, aquest model ha provocat **estrès de la natura**, **augment del cost de la vida**, **pèrdua d'identitat cultural**, **dependència estacional**, **precarietat laboral**, **fatiga comunitària** i una creixent vulnerabilitat al canvi climàtic, incloent escassetat d'aigua, onades de calor, incendis i pèrdua de biodiversitat. Per això, no, més no sempre és millor.

El turisme regeneratiu ens convida a plantejar-nos una pregunta senzilla però poderosa: **Quin és el propòsit més profund del turisme?**

El turisme regeneratiu implica preguntar:

- **És l'entorn local més saludable gràcies al turisme?**
- **La gent local se sent orgullosa, respectada i implicada?**
- **Les visitants viuen experiències significatives i desenvolupen la visita amb respecte i cura?**
- **Aquest lloc s'està fent més resilient per a les generacions futures?**

Això és al que ens referim amb **florir**. Es tracta de crear les condicions on les persones, la natura i la cultura puguin prosperar, no sols ara, sinó a llarg termini (Dredge, 2022).

Redefinir el propòsit del turisme —passar del creixement al benestar— no vol dir ignorar la necessitat d'estabilitat financera. Els ingressos, llocs de treball locals i negocis continuen sent importants. Però al turisme regeneratiu, l'èxit econòmic no és l'objectiu final, sinó el resultat de fer les coses de manera diferent. Quan cuidem la terra, escoltem les comunitats i creem experiències basades en valors locals, sorgeix un valor durador, tant econòmic com d'un altre tipus.

"El turisme regeneratiu desafia el paradigma dominant de creixement valorant el prosperar sobre l'expansió, la connexió sobre el consum."

(Songklin, 2024, traducció pròpia)

1.4. Què vol dir regeneració?

Des de fer menys mal fins a millorar activament les coses

La regeneració és renovació. Això significa crear les condicions perquè la vida creixi més forta, saludable i connectada.

Al turisme, la regeneració és la idea que les nostres activitats no només han d'evitar danys, sinó ajudar activament a restaurar i millorar els llocs que visitem. Això inclou la natura, la cultura i les comunitats.

Podem imaginar la regeneració com un viatge: des del mal fins a la sanació. Per visualitzar aquest canvi, imagina una espiral que es desplaça cap avall o cap amunt segons les nostres accions. Aquesta espiral és una manera poderosa d'entendre com els sistemes —com el turisme, els ecosistemes o les comunitats— poden canviar amb el temps. Una espiral regenerativa consisteix a construir impuls cap a la vida, la vitalitat i l'abundància.

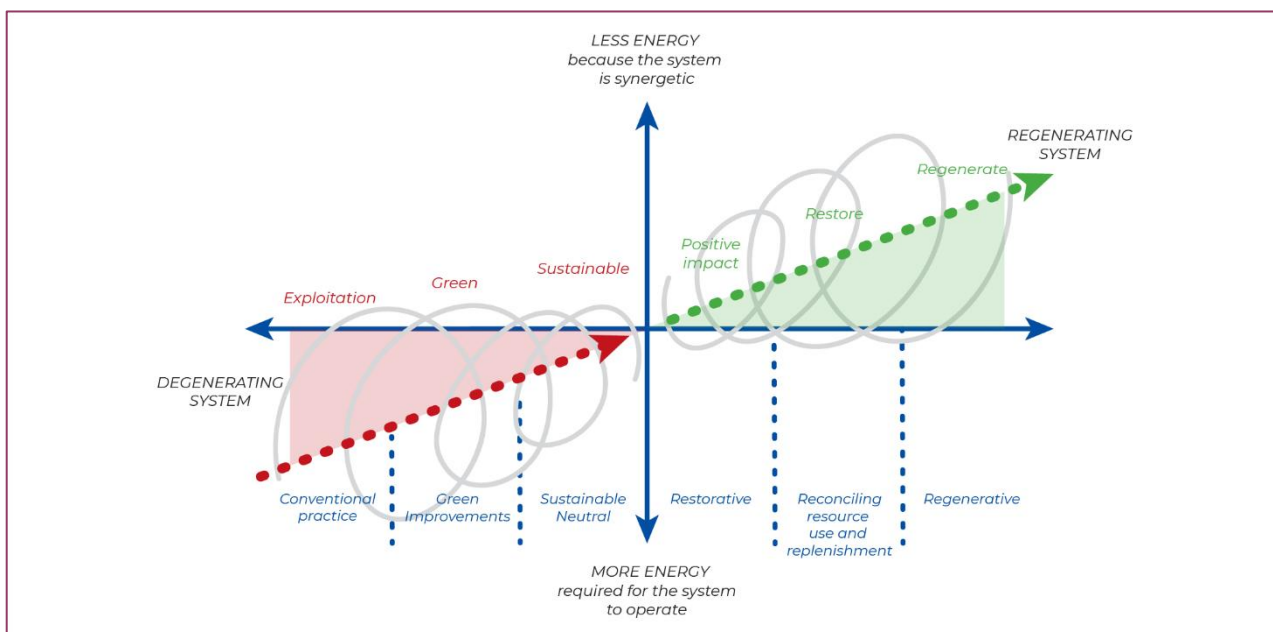

Figura 2: Regeneración del sistema

Font: Adaptat de Mang i Haggard (2016)

L'espiral descendent (sistemes degradats)

Aquí, els sistemes extreuen més del que regeneren. Això passa quan les accions esgoten els recursos, fan malbé els ecosistemes, debiliten les comunitats i se centren únicament en guanys a curt termini. Fins i tot amb millores "verdes", si el dany continua, el sistema continua deteriorant-se.

Característiques clau:

- **Models extractius, de mercat massiu**
- **Degradació ambiental**
- **Exclusió comunitària**
- **Erosió cultural**

Exemples:

- **Grans creuers saturant petites ciutats costaneres, causant contaminació i desplaçant la vida local.**
- **Construcció de complexos turístics a zones ecològicament sensibles, tala de boscos o bloqueig de l'accés costaner.**
- **Ocupació estacional de baixos salaris sense reinversió en capacitat local.**
- **Accions de greenwashing o rentat verd sense accions significatives, per exemple, els hotels es promocionen com a ecològics reutilitzant tovalloles mentre continuen esgotant l'aigua subterrània.**

La zona intermèdia (sostenible i restaurativa)

Aquí hi trobem esforços per limitar el dany (sostenibilitat) o reparar danys previs (restauració). Aquests són passos valuosos, però encara no aconsegueixen regenerar completament el sistema.

Característiques clau:

- **Reducció de danys (per exemple, menor empremta de carboni)**
- **Millores en l'eficiència**
- **Reforestació o restauració del patrimoni**
- **Models de repartiment de beneficis comunitaris**

Exemples:

- **Eco-lodges que minimitzen el consum d'aigua i energia però no involucren la comunitat.**
- **Projectes de restauració patrimonial que recuperen edificis històrics però que no involucren els locals a la narració de les seves històries.**
- **Compensar les emissions mitjançant la plantació d'arbres sense canviar els models de negoci turístics centrals.**

- **Esquemes de certificació que milloren els estàndards, però mantenen un creixement basat en el volum.**

L'espiral ascendent (sistemes regeneratius)

A aquest nivell, els sistemes contribueixen activament a la vitalitat i la renovació: els ecosistemes esdevenen més biodiversos i resilients; la cultura i el patrimoni locals es revitalitzen; les comunitats esdevenen més saludables i autosuficients.

Característiques clau:

- **Impacte net positiu**
- **Governança liderada per la comunitat**
- **Regeneració biocultural**
- **Relacions profundes entre convidat i amfitrió**
- **Resiliència i adaptabilitat a llarg termini**

Exemples:

- **Experiències culturals liderades per la comunitat que generen ingressos econòmics mentre transmeten coneixements tradicionals i enforteixen la identitat.**
- **Models d'agroturisme regeneratiu, on els visitants aprenen sobre la salut del sòl, els sistemes alimentaris i donen suport als productors locals (per exemple, la collita d'oli d'oliva, la recollida de raïm).**
- **Les cooperatives turístiques reinvertint els seus ingressos en educació, la salut o els corredors de biodiversitat locals.**
- **Narració i comunicació basada en llocs que empodera els locals i fomenta la connexió emocional i la sanació entre els hostes i les comunitats amfitriones.**

Reconeixent en quin punt estem a l'espiral, podem començar a avançar en la direcció correcta: cap a un futur en què el turisme contribueixi a la regeneració de la vida, no només a la seva consum.

A la natura, la regeneració és un **procés natural i continu**. Passa en cicles –creixent, adaptant-se, sanant– i **continua** mentre el sistema estigui viu i evolucionant.

De la mateixa manera, el turisme regeneratiu no és cap acció puntual ni un objectiu fix. És un viatge continu que ajuda a **desbloquejar el potencial d'un lloc i de la seva gent amb el temps**. L'èxit **avança gradualment**: cada pas es construeix sobre l'anterior, tornant-se més fort, savi i resilient amb cada cicle (Mang & Reed, 2012).

La regeneració passa a molts nivells:

- **La natura** - com restaurar el sòl, rewildejar la terra o netejar rius.
- **Cultura** - com reviu tradicions locals, artesanies i idiomes.
- **Comunitats** - com crear ocupació no precària, confiança i orgull.
- **Mentalitats** - com passar de l'extracció a la cura i la col·laboració.

El turisme regeneratiu treballa amb el coneixement local, el lideratge comunitari i els ritmes naturals del lloc. Cal assenyalar que la regeneració en un nivell no implica ser regenerativa en la seva totalitat, per tant, una destinació o una experiència no es pot anomenar regenerativa si no passa en els diferents nivells.

Així mateix, la regeneració perfecta no és l'objectiu, sinó que el progrés constant ho és. Es tracta de fer passos, aprendre juntes i dissenyar un turisme que faci que les persones i els llocs siguin més resilients amb el temps.

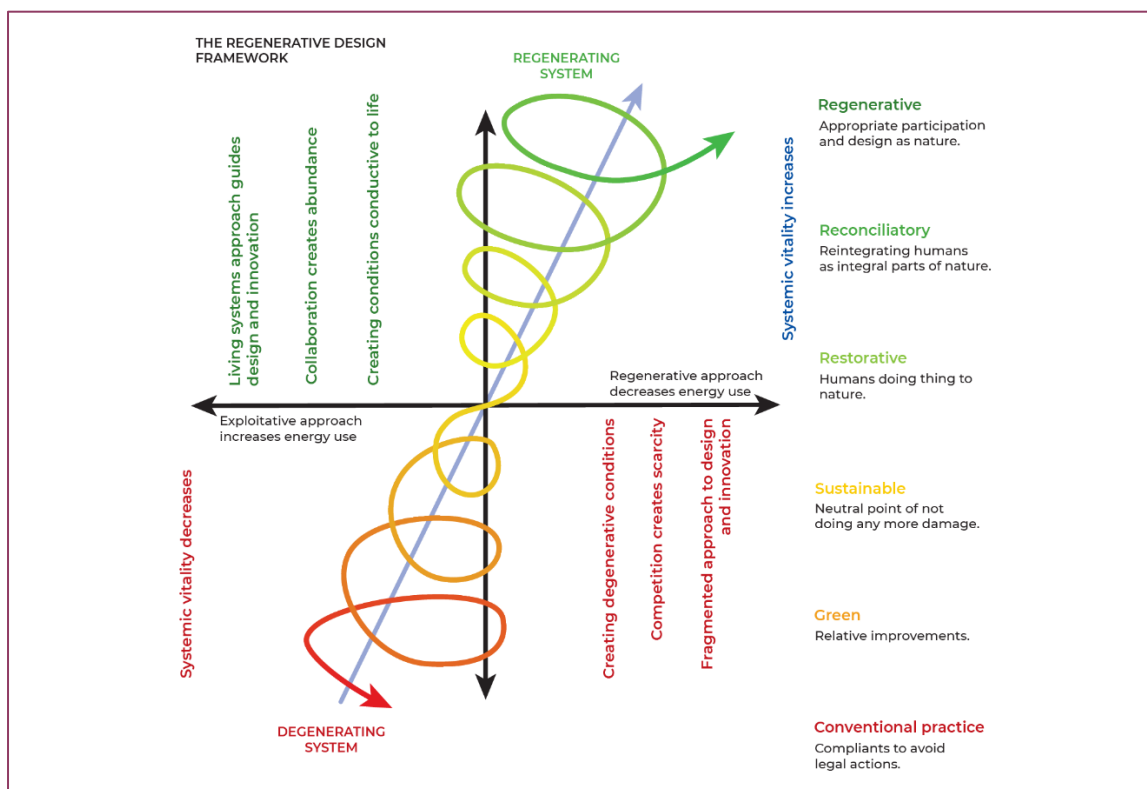

Figura 3: El marco de diseño regenerativo - una espiral regenerativa

Font: Ehrenfeld i Wahl (2016)

"El desenvolupament regeneratiu és un procés, no un esdeveniment; Una possibilitat latent que es desplega i revela, progressant del més simple al més avançat, madur o complex. L'èxit en el desenvolupament regeneratiu és iteratiu i progressiu, amb cada cicle ascendint."

(Mang & Reed, 2012, traducció pròpia)

1.5. De la sostenibilitat a la regeneració

Des de fer menys mal fins a fer més aviat activament

La majoria de nosaltres ja estem familiaritzats amb la idea de sostenibilitat. Es tracta de fer servir els recursos de forma conscient perquè les futures generacions puguin satisfer les seves necessitats també. Al turisme, això s'ha traduït en un intent de reduir els danys: disminuir les emissions, limitar els residus o protegir les zones naturals. Però a mesura que les crisis socials i ecològiques actuals s'aprofundeixen, moltes persones s'adonen que la sostenibilitat és necessària però ja no és suficient.

La sostenibilitat se centra a minimitzar el dany i mantenir l'equilibri, sovint guiada pel triple resultat final: la cura mediambiental, la responsabilitat social i la viabilitat econòmica. Però, **"com podem reduir l'impacte negatiu del turisme?"**

La regeneració, derivat de la paraula *regenerar* —restaurar o renovar— va més enllà de reduir el dany i pregunta: **"com pot el turisme afavorir activament les persones, els llocs i la natura?"** Significa convertir-se en una força per al bé, no només evitar el mal, sinó donar suport activament a la renovació de comunitats, ecosistemes i tradicions culturals. Es tracta de fer les coses més saludables, fortes i resilents per al futur.

Quina és la diferència entre turisme sostenible i regeneratiu?

	Turisme sostenible	Turisme regeneratiu
Paradigma principal	Minimitza els danys mentre afavoreix el creixement	Crea un impacte net positiu per a les comunitats i la natura
Visió de la natura	La naturalesa com a recurs a protegir	Els humans i la natura són interdependents i coevolucionen

	Turisme sostenible	Turisme regeneratiu
Objectiu	Equilibrar els resultats ambientals, econòmics i socials	Sanar i millorar la salut de tot el sistema
Aproximació al lloc	Solucions universals i solucions tècniques	Profundament arrelada a la identitat local, el potencial i les relacions
Rols dels Grups Interessats	De dalt a baix: experts, governs, empreses	Col·laboratiu: comunitats, visitants i amfitrions com a co-creadors
Agents de Canvi	Professionals, planificadors, líders externs	Amfitrions, actors locals, administradors comunitaris i visitants alineats
Pensament sistèmic	Gestionar els impactes en diferents sectors (eco, social, etc.)	Veu el turisme com a part d'un sistema viu i interconnectat
Equitat i poder	Sovint manté estructures existents	Pretén transformar les relacions de poder i donar suport a la inclusió
Pregunta definitiva	Com podem créixer de manera responsable?	Com podem ajudar que aquest lloc i aquesta comunitat prosperin per a les futures generacions?

Taula 1: Comparació entre turisme sostenible i regeneratiu

Font: Adaptat de Bellato, Frantzeskaki i Nygaard (2022)

Exemple 1: molt sostenible però no regeneratiu

Hotel EcoWave, Costa Mediterrània (exemple fictici)

Activitats sostenibles:

EcoWave Hotel ha aconseguit certificacions ecològiques de primer nivell. Funciona íntegrament amb energies renovables, utilitza reciclatge d'aigües grises, ha eliminat els plàstics d'un sol ús i serveix aliments orgànics d'origen local. Els documents informatius per als hostes promouen la conservació de l'aigua i l'energia i l'hotel compensa la petjada de carboni mitjançant projectes de reforestació certificats a l'estranger.

Per què no és regeneratiu:

Tot i les excel·lents mesures de reducció de danys, l'enfocament d'EcoWave se centra en gran mesura en les operacions de l'hotel. No contribueix activament a la salut ni a la resiliència del territori circumdant. Les comunitats locals s'impliquen únicament com a proveïdors, no com a co-creadores d'experiències o governança turística. Els avenços mediambientals de l'hotel no es tradueixen en

canvis nets positius per a l'ecosistema o la cultura local, ni aborden els desafiaments sistèmics al territori.

Exemple 2 – Regeneratiu

Cerdanya Viva – Experiència Muntanya Viva (Catalunya - Cerdanya, Pirineus)

Activitats regeneratives:

Cerdanya Viva Ecoresort és molt més que un allotjament ecològic: funciona com un laboratori viu per a la resiliència de les muntanyes. Els visitants participen en activitats de benestar basades en la natura, aprenen coneixements tradicionals d'agricultura i herbes dels residents locals i participen en esdeveniments culturals dirigits per la comunitat. El menjar del resort prové del seu propi jardí de permacultura i de pagesos de la zona, fomentant l'economia local. L'energia solar, una gestió de zero residus i la feina durant tot l'any per als locals estan integrats al model.

Per què és regeneratiu:

El treball de Cerdanya Viva enforteix tot el sistema – ecològic, cultural i social. Fomenta la capacitat de la comunitat local, reviu el patrimoni cultural, regenera paisatges i inspira els hostes a convertir-se en cuidadors en els seus propis contextos. El lloc alinea el seu èxit amb la salut a llarg termini del territori, co-creant una visió compartida amb actors locals per a una bioregió pirinenca pròspera.

Conclusió clau:

El turisme regeneratiu consisteix a crear activament condicions perquè la vida prosperi: per a les persones, la natura i la cultura. A diferència de la sostenibilitat, que cerca mantenir l'equilibri, la regeneració busca millorar i restaurar, assegurant que el territori sigui més saludable i resilient amb el temps.

El turisme regeneratiu ens convida a tots a replantejar-nos allò que s'entén per èxit:

- **Estem millorant la salut d'aquest lloc?**
- **La gent se sent més connectada i valorada?**
- **Estem construint resiliència i relacions a llarg termini?**

Es tracta de canviar la nostra mentalitat i començar pel que podem fer junts.

“En comparació, la visió mecanicista del món i el paradigma industrial dominen les conceptualitzacions del turisme sostenible.

El turisme regeneratiu centra les seves intervencions a construir la capacitat de sistemes complets per a la regeneració, en lloc de gestionar els impactes socioecològics mentre persegueix un creixement econòmic infinit.

El règim de turisme sostenible considera principalment el turisme com una indústria i tendeix a prioritzar intervencions descendents, estandarditzades i compartimentades. En canvi, els enfocaments de turisme regeneratiu reflecteixen i es co-creen dins de contextos de lloc.”

(Bellato et al, 2022, traducció pròpia)

1.6. Principis fonamentals del turisme regeneratiu

Valors rectors que ajuden que la vida prosperi

Tot i que encara no hi ha un conjunt àmpliament adoptat de principis de pràctica per al turisme regeneratiu, investigadors i professionals estan començant a formar una base comuna.

Guiats per la naturalesa i el coneixement local, els principis fonamentals ens ajuden a passar del control a la co-creació, de l'extracció a cura, i de solucions a curt termini al benestar a llarg termini per a les persones, el lloc i el planeta.

1. Pensament de sistemes vius

El turisme està integrat en sistemes socioecològics complexos i dinàmics. El turisme regeneratiu considera els territoris amfitrions com a sistemes vius i en evolució, no com a productes o mercats aïllats. Es recolza en la saviesa ecològica i la biomimètica, reconeixent que tot està interconnectat i interdependent.

2. Basat en el lloc i específic del context

La regeneració comença valorant la singularitat del lloc i reconeixent el lloc com a subjecte viu; com un ecosistema dinàmic amb la seva pròpia història, identitat i ritmes. Un lloc no és només on passa el turisme, sinó *per la raó* per la qual passa. És el lloc que primer va oferir les condicions per ser habitat, per generar cultura, per formar relacions i, finalment, per donar la benvinguda als visitants.

El turisme regeneratiu comença escoltant profundament aquesta singularitat: els seus paisatges i llengües, els seus ecosistemes i tradicions, i —el més important— les necessitats i les aspiracions de les seves comunitats. És una manera que el turisme sorgeixi de forma orgànica, arrelat en l'esperit de lloc i modelat pels qui hi viuen.

Aquest canvi -de tractar el lloc com un recurs a honrar-lo com a co-creador- ens obliga a transicionar una mentalitat d'extracció a una de relació. Quan connectem amb el lloc d'aquesta manera, no només visitem, sinó que ens hi involucrem, aprenem i creixem amb ell.

3. Empoderament comunitari i governança participativa

Les decisions han d'incloure les veus que es veuen afectades. El turisme regeneratiu fomenta la col·laboració entre governs, empreses, residents i altres actors locals, de manera que el turisme col·labori *amb* la comunitat, no *per a* ella.

Des d'una perspectiva regenerativa, les comunitats locals no són proveïdors passius de serveis, sinó amfitrions, posseïdors de coneixement i guardians del lloc. El turisme regeneratiu els situa al centre de la configuració del seu futur, valorant la inclusió, la governança compartida i el disseny participatiu.

4. Impacte net positiu

Més enllà de "fer menys mal", el turisme regeneratiu busca guarir i millorar activament - ja sigui a través de la restauració d'ecosistemes, el renaixement cultural o els beneficis econòmics locals .

5. Relacions significatives

Les relacions són al nucli de la regeneració. Quan les persones connecten profundament amb el lloc i entre elles, se senten més motivades o implicades per preocupar-se pel que importa. En comptes

d'intercanvis ràpids, el turisme regeneratiu fomenta relacions a llarg termini. Fomenta la confiança, l'empatia i la cura mutu entre visitants i residents, entre la gent i la terra i entre les mateixes comunitats. Això inclou connexions emocionals, culturals i fins i tot espirituals que donen suport a la sanació i l'aprenentatge.

6. Benestar holístic

La regeneració és **multidimensional** : inclou la salut mental, física, emocional, cultural, espiritual i ecològica (el que es coneix com "Una Salut" o "Salut Planetària"). El turisme es converteix en una eina per a la transformació individual i col·lectiva. El turisme regeneratiu recolza la reflexió personal, el benestar emocional, la connexió cultural i fins i tot la renovació espiritual tant per a visitants com per a amfitrions.

7. Resiliència a llarg termini

El turisme regeneratiu ajuda les comunitats a preparar-se i prosperar a través del canvi. Fomenta la diversitat de mitjans de vida, la salut dels ecosistemes i un coneixement local profund, claus per a l'adaptabilitat i fortalesa a llarg termini.

Aquests principis s'alineen amb la visió de l'ONU sobre el turisme regeneratiu com a model transformador, inclusiu i conscient del medi ambient que beneficia les persones i el planeta. Com diu Dredge (2023), la regeneració comença plantejant preguntes més profundes, "passar de 'com fem menys mal?' a '**Com fomentem millores?**' "".

Com assenyalen Bellato et al. (2023), diverses publicacions ofereixen perspectives importants. Basant-se en aquestes fonts i les aportacions de consultes amb professionals, van proposar set principis conceptuals que ajuden a guiar el desenvolupament del turisme regeneratiu en teoria i pràctica.

Aquests **principis** constitueixen una base conceptual que permet un desenvolupament més gran de la teoria i la pràctica del turisme regeneratiu.

1. Pren partit d'una visió ecològica

El turisme ha de basar-se en la comprensió que els humans formen part de la natura. Aquest principi exigeix integrar els sistemes de coneixement indígenes i occidentals per donar suport a la presa de decisions centrada a la vida.

2. Aplica el pensament de sistemes vius

Els sistemes turístics es consideren complexos, dinàmics i interconnectats. Aquest principi convida planificadors i professionals a reconèixer patrons, relacions i bucles de retroalimentació en lloc de parts aïllades.

3. **Descobriu el potencial únic d'un lloc**

Cada lloc té la seva pròpia identitat, cultura i història ecològica. El turisme regeneratiu comença descobrint aquest potencial inherent i dissenyant el turisme en sintonia amb aquest.

4. **Aprofita la capacitat dels sistemes de vida turística per catalitzar transformacions.** El

turisme pot actuar com a catalitzador per a un canvi positiu més ampli. Aquest principi fomenta l'ús del turisme com a eina per regenerar sistemes socioecològics més enllà del sector turístic.

5. **Adopta enfocaments de sanació que promouen el renaixement cultural, la desconcentració de la propietat i la valoració de les perspectives, coneixements i pràctiques dels pobles indígenes i marginats**

El turisme regeneratiu ha de reconèixer les injustícies històriques i contínues. Sanar significa restaurar relacions, tornar l'agència i elevar les veus que han estat excloses o danyades.

6. **Crea llocs i comunitats regeneratives**

L'objectiu no és només reduir el dany, sinó co-crear llocs on persones, comunitats i ecosistemes prosperin junts — generant impactes nets positius a través de dimensions.

7. **Col·labora per evolucionar i dur a terme enfocaments de turisme regeneratiu**

La regeneració és un procés continu i col·lectiu. Aquest principi emfatitza la cocreació, l'aprenentatge mutu i les associacions adaptatives que evolucionen amb el temps.

En conjunt, aquests principis proporcionen una base compartida per modelar el turisme regeneratiu en diversos contextos mediterranis, oferint inspiració i direcció tant a responsables polítics, proveïdors turístics com a comunitats. No són passos a seguir: són lents a través de les quals veure el món.

"Entre els seus principis destaquen el que anomenem les tres relacions: la relació de l'home amb ell mateix, amb els altres i amb la Terra. Desenvolupar aquestes tres relacions és essencial."
(Sònia Terol)

1.7. Empoderament comunitari i nous rols al turisme

De proveïdors de serveis a gestors de llocs

Al turisme regeneratiu, les comunitats locals són **el cor del lloc** i la clau per modelar el seu futur. En lloc que el turisme els passi a ells, el turisme regeneratiu passa *amb* ells. Això vol dir passar de models extractius a altres que siguin **inclusius, empoderadors i profundament basats en el lloc**.

El turisme regeneratiu recolza **la governança liderada per la comunitat**, fomenta **la planificació participativa** i enforteix **la capacitat local per a la gestió responsable**. Les comunitats locals són amfitriones, posseïdores de coneixement i cocreadores, amb la capacitat d'autoorganitzar-se i influir en polítiques públiques basades en els principis de subsidiarietat i d'agència regenerativa. Quan les comunitats s'empoderen per modelar el turisme al seu propi espai, el resultat són experiències més significatives, arrelades i resilients per a tots els implicats.

En lloc de dependre d'inversions externes o turisme a gran escala, la regeneració comença amb la gent del lloc: el coneixement, la creativitat, les tradicions i la cura.

Nous rols al turisme: una responsabilitat compartida

La regeneració comença amb **nous rols, relacions i un sentit compartit de responsabilitat**.

Bellato et al. (2022) proposen cinc rols interconnectats que conformen un sistema de turisme regeneratiu. Aquests rols són maneres de **ser**, de **relacionar-se** i de **contribuir** al benestar de les persones i del lloc. Són **interdependents i sovint se solapen**. Una sola persona pot encarnar diversos rols alhora.

1. Posició

Sostenint i expressant l'essència del lloc: el paisatge, la cultura, les històries i l'esperit. Aquest rol és la base de tots els altres, arrelant el turisme a la identitat i integritat del territori amfitrió.

2. Gestió de l'Administració

Tenir cura i regenerar els sistemes socials, culturals i ecològics que sostenen la vida. Això inclou protegir les tradicions, la biodiversitat i la salut de la terra i la comunitat.

3. Presentació

Crear trobades significatives entre els convidats i el lloc. Els amfitrions ajuden els visitants a connectar amb els valors locals, les històries i les formes de vida. Són facilitadores del respecte mutu i l'aprenentatge.

4. Participació com a convidat

Els clients no són consumidors passius sinó participants actius en el procés regeneratiu. Viatgen amb humilitat, curiositat i cura — oberts a escoltar i aprendre del lloc.

5. Comunió

Enfortint els sistemes que mantenen unida la comunitat: llenguatge, rituals, gastronomia, relacions i la vida quotidiana. Aquest paper manté viu i vibrant el teixit cultural i social.

Què poden fer els líders turístics?

Si ets un proveïdor turístic, DMO, municipi o grup comunitari, considera:

- **Estem valorant i recolzant aquests cinc rols a la nostra regió?**
- **Veiem els locals com a posseïdors de coneixement i cocreadors, no només com a proveïdors?**
- **Estem creant condicions perquè les persones i el lloc puguin florir junts?**

1.8. Governança del turisme regeneratiu: créixer des del lloc

Col·laboratiu, inclusiu i basat en la saviesa del lloc

En el turisme regeneratiu consisteix a **fomentar un sentit compartit de propòsit i responsabilitat des de dins de la comunitat**, començant des del lloc.

Mang i Reed (2012) ens recorden que **cada lloc és un** sistema únic i viu format per terra, gent, cultura i història. La governança efectiva sorgeix quan comprenem aquesta complexitat i hi treballem, no en contra. Això implica dissenyar una governança basada en **el** pensament sistèmic complet, sensible al context local i centrada en el benestar a llarg termini.

Els enfocaments regeneratius inciten a recolzar individus i grups perquè es vegin a si **mateixos com a co-creadors i guardians del seu lloc**. Aquest tipus de governança és **dinàmica i de desenvolupament**. És a dir, evoluciona a través de l'escolta profunda, l'aprenentatge compartit i les

relacions de confiança.

Tres idees clau modelen aquest enfocament regeneratiu:

- **Conrea una identitat i propietat compartides a través d'una narració i una visió local.**
- **Utilitza el pensament de sistemes complets per veure les interconnexions al llarg de la vida ecològica, social i econòmica.**
- **Integra l'aprenentatge i l'adaptació a les pràctiques quotidianes, permetent que el sistema es regeneri amb el temps.**

En darrera instància, la governança regenerativa consisteix a coevolucionar amb el lloc. Substitueix el control per la cura i la jerarquia per la col·laboració. Mitjançant una avaluació profunda basada en el lloc, la narració participativa i els marcs conceptuals compartits, la governança regenerativa crea les condicions perquè el turisme actuï com a catalitzador de vitalitat ecològica i cultural —no només per ara, sinó per a les properes generacions. Segons Dredge (2022), transformar el turisme en una força regenerativa implica treballar en tres àrees clau: mentalitat, sistemes i pràctica.

En el turisme regeneratiu, la governança no es defineix per estructures estàtiques o autoritat de dalt a baix, sinó per **un compromís fluid i multinivell** que doni suport a l'aprenentatge, la col·laboració i el pensament sistèmic. Dredge subratlla que la gestió científica tradicional –caracteritzada per l'individualisme, el reduccionisme i la separació– és insuficient per abordar la naturalesa complexa i adaptativa dels sistemes turístics. En canvi, la governança regenerativa ha de ser centrada en la comunitat, holística i adaptativa.

Les característiques clau de la governança regenerativa inclouen:

- **Enfocament sistèmic holístic:** La governança no ha d'aïllar el turisme dels seus contextos socials, ecològics i culturals. Ha de reconèixer el turisme com un *sistema fractal* que influeix i és influenciat per altres sectors (per exemple, agricultura, medi ambient, cultura).
- **Processos basats en el lloc, de baix a dalt:** Les decisions han de sorgir mitjançant *una escolta profunda i la participació comunitària*, reconeixent la identitat única, els desafiaments i els valors de cada lloc. Les estratègies externes basades en plantilles són insuficients.
- **Col·laboració interdisciplinària:** La governança ha de creuar les fronteres sectorials tradicionals, involucrant no només actors turístics, sinó també experts mediambientals, professionals culturals, planificadors i posseïdors de coneixement local. Això reflecteix la *naturalesa que abasta fronteres* del treball regeneratiu.
- **Pràctica guiada per principis:** L'article descriu set principis rectors per a l'acció regenerativa, que també informen la governança: holístic, la natura com el nostre mestre; Cura i respecte; Agència; Dinàmic i evolutiu; Col·laboratiu; Aprenentatge continu (Dredge, 2023: 272).

- **Enfocament en el desenvolupament humà i el canvi de mentalitat:** La governança ha d'invertir en cultivar mentalitats regeneratives –passar de “jo” a pensar en “nosaltres”– i desenvolupar la capacitat per a la reflexió contínua, la formació de sentit i l'aprenentatge.
- **Co-creació i experimentació a llarg termini:** La governança es presenta com a *procés d'aprenentatge*. Eines com la narració comunitària, l'escolta profunda i la visió col·lectiva substitueixen la planificació estratègica rígida.

En essència, la governança en el turisme regeneratiu, tal com la presenta Dredge, es tracta menys de gestionar els resultats i més de **facilitar relacions, canvis de sistemes i futurs cocreats**.

Participació de múltiples parts interessades

El turisme regeneratiu no pot passar de manera aïllada. Requereix **col·laboració entre sectors** (medi ambient, educació, salut, agricultura, etc.) i **diversos actors** implicats. Quan el turisme s'alinea amb objectius més amplis per al benestar comunitari i la salut ecològica, esdevé una força poderosa per a la transformació.

Aquest tipus de participació multiactor està arrelada als principis fonamentals del turisme regeneratiu. Reconeix que el turisme està integrat en sistemes vius més amplis i que els llocs pròspers sorgeixen de la cooperació, no de la competència. Treballant junts, els actors **poden crear condicions** on les persones, la natura i la cultura prosperin, ara i per a les generacions futures.

El marc de governança del turisme regeneratiu de Bellato

Bellato et al. (2022) ofereixen un marc fonamental per al turisme regeneratiu que integra la saviesa indígena, la ciència occidental i les idees dels professionals en una eina pràctica per a la transformació.

En essència, el marc va més enllà de la lògica de reducció de danys del turisme sostenible i adopta un enfocament de sistemes vius que cerca augmentar la capacitat regenerativa de llocs, comunitats i ecosistemes.

El marc consta de cinc dimensions de disseny interrelacionades:

1. **Mentalitat de regeneració – Ancorar les decisions en una visió ecològica del món i en el pensament sistèmic.**
2. **Potencial inherent – Revelar el propòsit únic i les possibilitats d'un lloc a través d'un compromís profund basat en el lloc.**
3. **Capacitat de sistemes – Desenvolupar la capacitat de les comunitats per respondre als desafiaments i catalitzar un canvi sistèmic positiu.**

4. **Efectes sistèmics intencionats** – Garantir que els resultats estiguin alineats amb impactes nets positius tant per als humans com per a la natura.
5. **Tasques i Recursos** – Mobilitzar eines, rols i col·laboracions per donar realitat a les visions regeneratives.

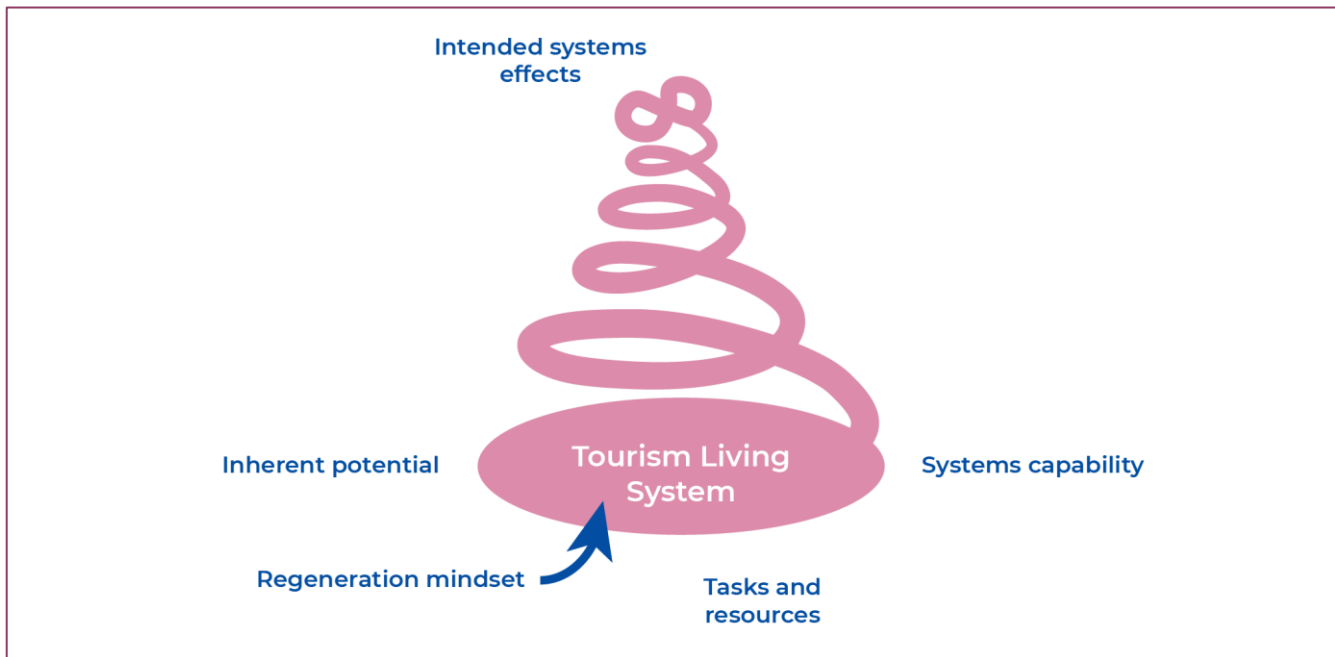

Figura 4: Marco conceptual del turisme regeneratiu

Font: Bellato et al, 2022

Aquest marc conceptual actua com a brúixola per als gestors de destinacions i els organismes de governança que busquen operacionalitzar el turisme regeneratiu. Fomenta la responsabilitat compartida, la visió a llarg termini i l'aprenentatge dinàmic, ajudant a alinear polítiques, planificació i pràctiques cap a sistemes socioecològics florents.

ESTUDI DE CAS: PLATJA VIVA, MÈXIC

Posar en pràctica la regeneració

Platja Viva, un resort de luxe ecològic a la costa del Pacífic de Mèxic, és reconeguda com un exemple de turisme regeneratiu. El seu enfocament s'alinea profundament amb les cinc dimensions del marc del turisme regeneratiu de Bellato (2022), mostrant com la teoria es pot traduir en una transformació pràctica basada en el lloc.

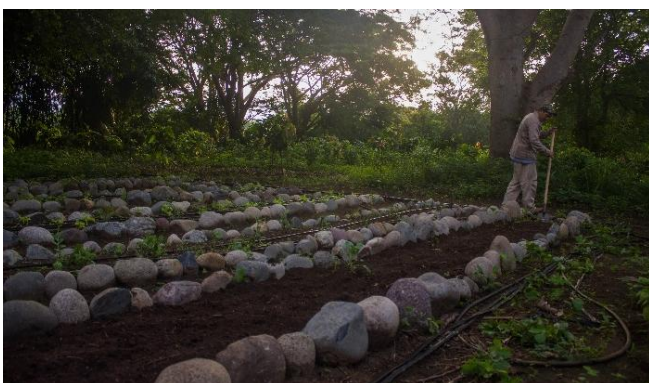

Figura 5: Platja Viva fotos

Font: <https://www.regenerativetravel.com/hotels/playa-viva/#highlights-activities>

1. Mentalitat de regeneració

Platja Viva està arrelat en una **visió ecològica** que veu el resort no com a negoci aïllat, sinó com a part d'un sistema de vida més ampli. Els seus fundadors van adoptar des del principi una mentalitat regenerativa—preguntant-se no només com reduir el dany, sinó com **tornar més del que extreuen**. Això inclou restaurar manglars, regenerar terres agrícoles i reactivar els sistemes d'aigua locals.

2. Potencial inherent

El projecte va començar amb una profunda exploració del **potencial únic del lloc**: els seus ritmes naturals, necessitats comunitàries i tradicions ancestrals. Platja Viva va implicar la gent local i la saviesa indígena per comprendre el passat i el futur de la terra. La seva visió va sorgir de *la informació obtinguda al lloc*, models importats.

3. Capacitat de sistemes

Platja Viva inverteix a desenvolupar capacitats dins de la comunitat. Des de la creació de mitjans de vida a l'agricultura regenerativa fins al suport a l'educació i la sanitat locals, el projecte enforteix tot el sistema. El que és important és que fomenta l'aprenentatge compartit, convidant els convidats a participar en experiències educatives i projectes de regeneració.

4. Efectes del sistema previstos

Platja Viva fa un seguiment actiu i recolza activament la salut a nivell sistèmic: social, ecològica i cultural. Això inclou protegir els hàbitats de les tortugues marines, desenvolupar el lideratge local, millorar la sobirania alimentària i organitzar experiències de viatge conscients que fomentin la reflexió i la cura.

5. Tasques i recursos

Platja Viva funciona com un administrador del lloc. Mobilitza recursos en diferents àmbits —turisme, conservació, agricultura i educació— i els coordina d'acord amb els resultats regeneratius. També fomenta relacions entre múltiples parts interessades, unint visitants, locals, ONG i investigadors.

Platja Viva mostra com un projecte de turisme regeneratiu pot **fomentar ecosistemes i comunitats pròsperes**, oferint alhora experiències úniques i d'alta qualitat per als visitants. Per a destinacions mediterrànies, ofereix inspiració sobre com adaptar el **marc de Bellato** a diferents paisatges bioculturals i realitats de governança.

Més informació: www.playaviva.com; www.regenerativetravel.com/hotels/playa-viva/

Governança com un sistema complex i adaptatiu

La governança en el turisme es pot entendre com un **sistema adaptatiu complex** (CAS), cosa que significa que funciona més com un ecosistema viu que com una estructura fixa (Farsari, 2021). Des d'aquesta perspectiva, els territoris són xarxes d'actors diversos —governos, empreses, comunitats i visitants— les interaccions dels quals afecten els resultats de manera impredecible. La governança CAS s'adapta contínuament mitjançant retroalimentació, col·laboració i aprenentatge. La seva fortalesa rau en la diversitat, la flexibilitat i la capacitat d'autoorganitzar-se quan canvien les condicions. En abraçar la complexitat, la governança pot respondre millor a la incertesa, fomentar la resiliència i donar suport a la sostenibilitat a llarg termini. Aquest enfocament posa en relleu que una governança turística eficaç no es basa en un control rígid, sinó en permetre una participació inclusiva, la construcció de confiança i la co-creació de solucions adaptatives que ajudin a prosperar tant comunitats com ecosistemes.

Entendre on intervenir per al canvi: coordinació multinivell

La Figura 6 il·lustra com el projecte pot funcionar a través de múltiples nivells d'un sistema per aconseguir un canvi significatiu en el turisme. Des **del nivell individual** —on comencen les mentalitats i les cosmovisions— fins a sistemes més amplis com ara organitzacions, sectors i, en última instància, el context global, cada capa ofereix oportunitats per influir en el turisme. La figura està inspirada en el conegut marc de Meadows (1999) sobre els "punts de palanquejament", que classifica 12 maneres d'intervenir en un sistema, des de la menor (12) fins a la més efectiva (1). Com més profund se'n va —cap a canvis de mentalitats i paradigmes en evolució— més transformador pot ser el canvi. En el turisme regeneratiu, això vol dir que, encara que les polítiques i incentius canviant importen, el veritable poder resideix a remodelar la manera com pensem, ens relacionem i donem sentit junts .

Com destaca Dredge (2023), *"Treballar a nivell individual per canviar el paradigma és la palanca més eficaç per al canvi."* En el turisme regeneratiu, la governança comença creant espai per a aquest canvi interior — cultivant noves mentalitats que valoren la cura, la col·laboració i la connexió. És mitjançant aquestes **transformacions individuals** que es fa possible un canvi sistèmic més ampli. Això significa que la governança ha de fomentar **les condicions per a la reflexió, l'aprenentatge compartit i la co-creació** , convidant tots els actors a **assumir un paper actiu** en la construcció de futurs pròspers i basats en el lloc.

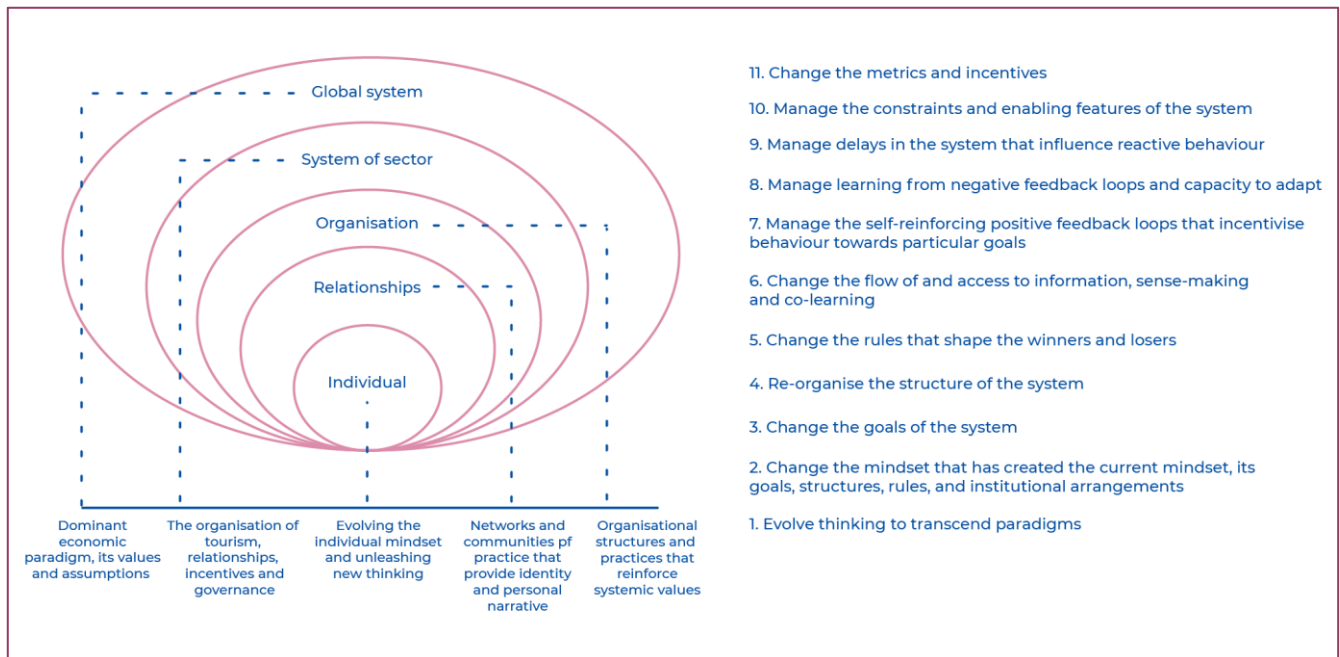

Figura 6: *Trabajando a través del complejo sistema turístico y sus palancas de cambio*

Font: Dredge, 2022: 274. *Treballant a través del complex sistema turístic i les seves palanques de canvi; Inspirat a Meadows, D. (1999). Punts de palanquejament: Llocs per intervenir en un sistema*. <https://donellameadows.org/archives/leverage-points-to-intervene-in-a-system/>

Tres troballes clau es resumeixen a l'article de Dredge (2022: 269):

1. El turisme regeneratiu requereix un canvi en la consciència socioecològica i depèn de la nostra capacitat per evolucionar el nostre pensament de "jo" a "nosaltres" i per desenvolupar compassió, empatia i acció col·laborativa.
2. La gestió científica és inconsistent amb la transició a la regeneració. El turisme s'ha de gestionar com un sistema adaptatiu complex i superar els desafiaments de l'individualisme, el reduccionisme, la separació i la mercantilització associats al pensament científic.
3. El turisme regeneratiu requereix un enfocament profundament compromès des de baix cap a dalt, basat en el lloc, centrat en la comunitat i centrat en el medi ambient.

"El turisme regeneratiu requereix un enfocament profundament compromès des de baix cap a dalt, basat en el lloc, centrat a la comunitat i centrat en el medi ambient." (Dredge, 2022: 269, traducció pròpia)

Enfocaments de xarxa a la governança turística

Els territoris turístics es poden entendre com a xarxes d'actors interconnectats –com ara governs, empreses, grups comunitaris i visitants. Un *enfocament de xarxa* per a la governança (Farsari, 2021) reconeix que les decisions sorgeixen a través de relacions, confiança i col·laboració entre aquests diversos interessats. En lloc de dependre de la jerarquia, destaca la importància de la cooperació i la responsabilitat compartida per modelar resultats sostenibles. *L'anàlisi de xarxes* proporciona eines per estudiar aquestes relacions, mostrant qui té influència, com flueix la informació i on hi ha bretxes o desequilibris. Les investigacions demostren que les destinacions amb xarxes fortes i ben connectades són més resilents, innovadors i més ben preparats per adaptar-se als desafiaments. Mitjançant enfocaments de xarxa, la governança es pot tornar més inclusiva, flexible i eficaç per donar suport a la sostenibilitat i la regeneració a llarg termini.

Crear el canvi plegats: xarxes d'impacte

En el turisme regeneratiu, **la transformació a llarg termini** no passa a través d'accions aïllades, sinó **a través de relacions, propòsit compartit i aprenentatge col·lectiu**. Per això les **xarxes d'impacte** s'estan convertint **en eines essencials per al canvi**. Aquesta secció es basa en el treball del Centre Australià per a la Innovació Social (TACSI), que fa més d'una dècada que explora com les xarxes poden ajudar comunitats i sistemes a curar, evolucionar i prosperar.

Sosté que el canvi durador en els desafiaments socials i mediambientals complexos no es pot aconseguir mitjançant organitzacions individuals o sectors que treballin de forma aïllada, sinó mitjançant xarxes ben connectades i amb un propòsit. Basant-se en teoria i pràctica, l'informe exposa principis i etapes de la construcció d'una xarxa, incloent-hi l'aclariment de propòsits compartits, el mapatge de parts interessades, el foment de la confiança, la possibilitat de la col·laboració i el suport a l'adaptació contínua. Eines pràctiques i exemples de casos demostren com les xarxes poden passar d'esforços fragmentats a accions coordinades, construint la capacitat col·lectiva per a la innovació i la resiliència. L'informe emfatitza que les xarxes efectives no són estructures estàtiques, sinó sistemes vius que evolucionen amb el temps, i requereixen una inversió contínua en relacions, obertura i aprenentatge compartit. En replantejar la **governança com un procés col·laboratiu i adaptatiu**, TACSI proporciona un marc perquè professionals, responsables polítics i comunitats creïn xarxes que puguin respondre dinàmicament als desafiaments i aconseguir resultats transformadors.

Què són les xarxes d'impacte?

Les xarxes d'impacte són grups de persones i organitzacions que s'uneixen al voltant d'un propòsit comú per impulsar un canvi sistèmic. A diferència de les xarxes tradicionals -que poden compartir coneixements o coordinar accions- les xarxes d'impacte se centren a desplaçar les estructures més profundes que sostenen els problemes: models mentals, dinàmiques de poder i maneres de treballar.

En el context del turisme regeneratiu, les xarxes d'impacte permeten als actors de diferents sectors - autoritats públiques, pimes, investigadores, societat civil i organitzacions basades en la natura- **co-crear solucions que estiguin fonamentades i alineades amb els valors locals** .

En què es diferencien les xarxes d'impacte d'altres xarxes?

Les xarxes professionals o sectorials típiques solen servir per compartir experiència, recursos o defensar un interès específic. Les xarxes d'impacte, en canvi:

- **Prioritzen la relació sobre la representació.**
- **Treballen a través de compartiments aïllats i límits tradicionals.**
- **Animen els participants a "deixar els seus logotips a la porta" i actuar des d'un compromís compartit amb la regeneració.**
- **Abracen la complexitat, la diversitat i el pensament a llarg termini.**

Pensa a les xarxes d'impacte com a ones d'impacte

El canvi no sempre comença amb grans accions. Sovint comença amb petits canvis: noves converses, col·laboracions inesperades o preguntes diferents. TACSI i altres experts en xarxes descriuen les xarxes d'impacte com a ones en un sistema: on com més es construeix confiança i alineació a la xarxa, més se n'estén l'impacte, entre comunitats, polítiques i institucions.

Les quatre pràctiques de xarxa de TACSI

Per donar suport a aquestes ones i crear un terreny fèrtil per al canvi, TACSI ha identificat quatre pràctiques clau que ajuden a fer que les xarxes d'impacte creixin i prosperin:

- **Unió** Crear relacions profundes i significatives basades en la confiança, l'empatia i un propòsit compartit.
- **Intermedietat** : Manténir espai per a la incertesa i la diferència, permetent que sorgeixin noves idees i saviesa col·lectivament.
- **Emergència** : Fer petits passos junts, aprendre fent i adaptar-nos segons el que descobrim.
- **Benestar** : Donar suport a la salut emocional i psicològica dels membres de la xarxa, perquè el canvi és difícil i la cura és essencial.

Què significa això a la pràctica per al turisme regeneratiu?

Per construir xarxes d'impacte sòlides al turisme:

- **Centra't en construir confiança i un propòsit compartit entre diversos actors.**
- **Facilita espais on liderin les veus locals i on es comparteixi saviesa, no se n'extreu.**
- **Fomenta la reflexió continua, el coaprenentatge i l'experimentació.**
- **Reconeix que la regeneració interior (de persones, relacions i institucions) és tan vital com la regeneració exterior (de la terra i dels sistemes).**

Canvi social: la teoria del llevat crític

En el turisme regeneratiu, la transformació duradora no sempre prové de mobilitzar les multituds més grans o llançar campanyes massives. Com recorda el constructor de pau John Paul Lederach (2005), el canvi social sovint sorgeix d'una cosa molt més petita, com **una petita mica de llevat** que fa que tot el pa s'aixequi.

En coure pa, combines farina, aigua, sal i llevat. La farina és l'ingredient més important, com la “massa crítica” de persones, sovint pensem que hi ha necessitat de crear un canvi. Però la farina sola es manté plana. És el llevat —petit, gairebé invisible— el que, quan es barreja correctament, crea vida a la massa i ajuda que creixi.

La Teoria del Llevat Crític de Lederach ens demana centrar-nos menys en *quantes* persones mobilitzem i més en *qui* reunim. Un grup reduït de persones estratègicament connectades —de diferents orígens, sectors i perspectives— poden generar un impacte exponencial si són cuidades, connectades i integrades a la comunitat en general.

Cinc lliçons de l'elaboració del pa per a un canvi regeneratiu

1. **El més petit pot ser poderós** - l'ingredient més petit, el llevat, té la major capacitat per transformar el conjunt. Al turisme regeneratiu, un petit nombre d'actors ben connectats i diversos pot provocar canvis de gran abast, més que un gran grup que pensa igual.
2. **Activa abans de barrejar** - El llevat ha de cobrar vida en un lloc càlid, lleugerament dolç i segur abans d'unir-se a la massa més gran. De la mateixa manera, els agents de canvi necessiten espais per generar confiança, compartir idees i preparar-se junts abans de ser introduïts a la comunitat en general.
3. **Endolceix i protegeix** - Una mica de sucre ajuda que el llevat creixi; la protecció davant de condicions dures la manté viva. El canvi regeneratiu necessita condicions de suport: temps

per generar confiança i narratives positives que facin atractiva la **col·laboració**.

- 4. Barreja amb cura i intenció** - En enforar, el llevat s'ha de pastar bé sobre la farina perquè pugui de forma homogènia. El canvi regeneratiu es posa a prova per desafiaments i reculades. El seu èxit depèn de la resiliència i la capacitat de continuar avançant conjuntament.
- 5. Prepara't pel que ve** - Mentre la massa creix, el forner preescalfa el forn. En la regeneració, això vol dir pensar en el futur i connectar les accions actuals amb les necessitats futures, perquè els esforços d'avui estiguin preparats per afrontar els reptes i les oportunitats del demà.

Del pa als territoris regeneratius

A Regenera4MED, el "llevat crític" podria ser:

- Un grup compromès de pescadors locals, proveïdors de turisme i guardians del patrimoni cultural que co-dissenyen experiències de baix impacte per als visitants.
- Líders municipals disposats a orientar les polítiques turístiques cap a la regeneració ecològica i cultural.
- Una xarxa de narradors i guies que inspiren els visitants a actuar com a cuidadors, no com a consumidors, de paisatges mediterranis.

Així com l'objectiu d'un forner és un pa ben cultivat, el nostre objectiu és fer prosperar els territoris mediterranis: socialment connectats, culturalment vius i saludables ecològicament. La recepta per a aquest canvi no comença amb la multitud més gran, sinó amb la barreja adequada de persones, treballant juntes per fer que tot l'ascens es desitgi.

"El lloc on la massa crítica i el llevat crític es troben en relació amb el canvi social no està en el nombre de persones implicades, sinó en crear la qualitat de la plataforma que faci que el creixement exponencial sigui fort i possible, i després trobar formes de sostenir aquesta plataforma."

(Lederach, 2005, traducció pròpia)

1.9. Canvis a les polítiques per al turisme regeneratiu

Des del control de polítiques fins als sistemes d'atenció habilitadors

La política juga un paper fonamental en la manera com es desenvolupa, gestiona i experimenta el turisme. En els models convencionals, la política turística sol reflectir una mentalitat de creixement econòmic de dalt a baix, on es prioritza la competitivitat, el nombre de visitants, el desenvolupament d'infraestructures i el retorn de la inversió. Aquests enfocaments han contribuït a l'ús excessiu de recursos, la governança fragmentada i la desconexió entre el turisme i el benestar comunitari.

Però el turisme regeneratiu requereix un tipus de pensament polític molt diferent.

En lloc de dissenyar polítiques per controlar i extreure'n, el turisme regeneratiu exigeix marcs polítics que permetin l'atenció, la col·laboració i la transformació liderada per la comunitat. Aquest canvi implica reconèixer el turisme no només com una activitat econòmica, sinó com a part d'un sistema viu, entrellaçat amb la salut de les persones, el lloc i el planeta.

Segons el Tourism CoLab (2023), les polítiques de turisme regeneratiu es basen en quatre canvis clau:

1. Des del màrqueting de destinació fins a la cura del lloc

La política ha d'anar més enllà de promocionar destins, sinó que ha de fomentar les condicions perquè els llocs prosperin. Això inclou donar suport a la gestió comunitària, regeneració biocultural i mitjans de vida sostenibles.

2. Des de l'extracció econòmica fins a la distribució equitativa del valor

En lloc de prioritzar la inversió externa o el desenvolupament a gran escala, la política regenerativa recolza les economies locals, les petites empreses i el repartiment just de beneficis, especialment en comunitats marginades.

3. Des de la governança centralitzada fins a l'acció distribuïda i en xarxa

La política regenerativa incita la participació. Desenvolupa la governança col·laborativa, empoderant actors locals perquè modelin el turisme de manera que s'alineï amb els seus valors, identitat i visió de futur.

4. De victòries a curt termini a resiliència a llarg termini

La política de turisme regeneratiu abraça la complexitat i el canvi. S'estima més estratègies

adaptatives, dóna suport a la innovació i prioritza l'aprenentatge per sobre de resultats fixos.
Pregunta: *Estem construint sistemes que perduriran i evolucionaran?*

Entorns de polítiques habilitadors

Crear un entorn polític favorable significa replantejar tant el que es mesura com els qui hi estan implicats. Significa integrar el turisme en agendes regeneratives més àmplies, incloent-hi la resiliència climàtica, l'equitat social, la planificació de l'ús del sòl i el renaixement cultural. El més important és que posiciona el turisme com un contribuent a la salut general de les comunitats i els ecosistemes. Per això, calen polítiques que:

- Integren sistemes de coneixement indígenes i locals
- Donen suport a la col·laboració intersectorial i la planificació liderada per la comunitat
- Replantegin l'èxit per incloure el benestar, no només el creixement
- Proporcionin inversió a llarg termini en capital social, natural i cultural

La política per si sola no pot regenerar el turisme, però sense el suport polític, molts esforços regeneratius estaran aïllats.

1.10. Noves mesures d'èxit al turisme regeneratiu

Transició del creixement al benestar

El turisme regeneratiu exigeix un canvi fonamental en com entenem i mesurem el seu èxit. El turisme tradicional sol centrar-se en el creixement: més visitants, més pernòctes i més ingressos. Encara que aquests indicadors mostren activitat econòmica, poques vegades ens diuen si un lloc, la seva gent i els seus ecosistemes estan realment prosperant.

El turisme regeneratiu convida a un enfocament diferent. Redefineix l'èxit des de la perspectiva del benestar basat en el lloc, centrant-se en la salut de tot el sistema. Això vol dir preguntar:

- L'entorn local és més saludable i resilient?
- Se senten les comunitats empoderades, segures i connectades?
- Les experiències turístiques contribueixen a la vitalitat cultural i a l'aprenentatge?

Més enllà dels indicadors extractius

Al turisme generalista, l'èxit sol mesurar-se mitjançant mètriques com el nombre de visitants, la despesa i el creixement d'infraestructures. Fins i tot en l'àmbit de la sostenibilitat, els indicadors solen centrar-se en la reducció de danys, com ara la reducció d'emissions o la limitació de residus. El turisme regeneratiu planteja preguntes més profundes:

- **Quin valor no econòmic estem creant?**
- **Qui se'n beneficia?**
- **Què s'està restaurant, guarint o renovant?**

Repensant l'èxit: Com mesurem allò que realment importa?

Al turisme regeneratiu, l'èxit no es defineix per gràfics de creixement ni pel nombre de turistes. Es tracta de la salut i la vitalitat de tot el sistema: persones, lloc i planeta. Això significa que es necessita un tipus diferent de mesurament, un que reflecteixi la connexió, la cura i el benestar a llarg termini.

Bellato i Pollock (2023) destaquen que el turisme regeneratiu resisteix intencionadament els sistemes rígids de mesura. Assignar indicadors predefinitos o fórmules de retorn de la inversió (ROI) pot diluir-ne el propòsit més profund. Els sistemes vius, argumenten, són complexos i en evolució, massa rics per a mètriques reduccionistes.

Pollock (2012) critica els indicadors tradicionals de rendiment turístic com a mecanicistes i orientats al creixement. Ella demana un canvi cap al que realment importa en els sistemes vius: relacions, salut i contribucions que donin suport al floriment de tota la vida.

Cave i Dredge (2020) coincideixen que les mètriques econòmiques convencionals no compleixen. Advoquen per un model pluralista, un que mesuri **el benestar, l'equitat i la regeneració ecològica** com a centrals per al valor econòmic.

Des d'una perspectiva de disseny, Mang i Reed (2012) ens recorden que la regeneració no consisteix a assolir un objectiu fix. En canvi, és una espiral continuada i ascendent de salut sistèmica i potencial. L'èxit significa enfortir la capacitat de les comunitats i els ecosistemes per evolucionar, adaptar-se i prosperar amb el temps.

Dredge (2021) afegeix que el turisme regeneratiu necessita indicadors més amplis i basats en valors, més enllà de la despesa dels visitants o les taxes d'ocupació. Suggereix centrar-se en:

- **Regeneració ecològica** – S'està restaurant i cuidant la natura?
- **Salut i inclusió comunitària** – Els residents estan prosperant i compromesos?
- **Resiliència cultural** – S'honra i transmet el patrimoni local?
- **Creació local de valor i distribució justa** – Qui se'n beneficia i com?

Esforçar-se per la regeneració és un procés continu de cultivar mentalitats regeneratives, cultivar la comprensió sistèmica i la compassió. Alguns resultats poden ser subtils al principi: relacions més profundes, més confiança, rituals renovats, espècies que tornen. Per això l'èxit regeneratiu no es mesura en quarts de centaus, sinó en dècades: amb paciència, humilitat i cura.

En redefinir com és l'èxit, també redefinim per a què serveix el turisme. No només per entretenir, extreure o fins i tot sostenir, sinó per recolzar la salut contínua de la vida en totes les formes.

1.11. La tecnologia com a catalitzador per a la regeneració

Innovar amb propòsit: eines digitals per a una connexió més profunda i un canvi sistèmic

El turisme regeneratiu té les seves arrels en les relacions humanes i ecològiques, però la tecnologia, quan es fa servir amb saviesa, pot potenciar aquestes relacions. Quan s'utilitza de manera reflexiva, pot aprofundir la consciència, donar suport a la cocreació i ampliar l'impacte positiu. Des de la narració immersiva fins a les eines de sostenibilitat impulsades per IA, la innovació digital ofereix noves maneres de donar vida als principis regeneratius.

Narració digital per al compromís emocional

Un exemple inspirador és el projecte "*Orígens Botànica*" en el Jardí Botànic Ajuda de Lisboa (Paiva et al., 2023). Un joc de realitat mixta va situar els visitants en un futur on s'han extingit moltes espècies vegetals, convidant-los a reflexionar sobre les conseqüències del canvi climàtic a través d'una experiència emocionalment rica i immersiva.

En lloc de provocar l'ecoansietat, l'experiència va despertar *una acció esperançadora en combinar preocupació amb bellesa i coneixement amb empoderament*. Aquest tipus de narrativa digital pot ajudar a

transformar el turisme passiu en un compromís reflexiu i regeneratiu.

"Les narratives digitals poden connectar l'emoció amb l'acció, animant els turistes a convertir-se en guardians del lloc i dels agents de conservació."

(Paiva et al., 2023, traducció pròpia)

El Metavers i les experiències virtuals

En un altre estudi recent, Liu i Hao (2024) van explorar com els avatars al metavers poden promoure comportaments sostenibles i regeneratius. En simular escenaris de turisme ètic, els visitants poden experimentar conseqüències, desenvolupar empatia i aprendre sobre pràctiques de sostenibilitat específiques per a cada lloc, fins i tot abans d'arribar a una destinació.

Això obre oportunitats per a:

- **Reduir la pressió sobre ecosistemes fràgils**
- **Millorar la consciència del visitant abans del viatge**
- **Dissenyar experiències virtuals per a una connexió més profunda**

Aquestes eines immersives s'alineen amb els objectius del turisme regeneratiu en fomentar l'aprenentatge, la cura i la presa de decisions més conscient.

Tecnologia que recolza la cocreació i el mesurament

Les noves tecnologies també poden donar suport al turisme regeneratiu a través de:

- **Aplicacions de ciència ciutadana** que conviden els visitants a contribuir a la monitorització ecològica
- **Panells de control d'IA i dades** que ajuden les destinacions a rastrejar el benestar comunitari, l'impacte en CO2 i les tendències en biodiversitat
- **Plataformes participatives** que permeten a la ciutadania influir en la governança turística

Aquestes eines poden millorar la transparència, fomentar-ne la inclusió i proporcionar evidència per a un pensament adaptatiu a llarg termini.

1.12. L'auge del viatger ecològic

Viatja amb propòsit, cura i connexió

Els viatgers d'avui no només busquen llocs bonics. Molts volen viure **experiències significatives**, aquelles que els connectin amb la natura, la cultura i les persones que hi viuen.

Aquest canvi creixent cap al viatge basat en valors ha donat lloc al viatger conscient del medi ambient: algú que considera el seu impacte ambiental i social i vol que el seu viatge deixi una **petjada** positiva a les persones i llocs que visita.

Aquesta tendència va més enllà de les pràctiques sostenibles. Els viatgers regeneratius són **aprenents, oients, cocreadors i participants actius** en la sanació del lloc. Estan motivats pel desig de contribuir, connectar i créixer, tant a nivell personal com a la relació amb els altres.

Figura 7: Auge de viajeros conscientes del medio ambiente;

Font: Freepik

Què busquen els viatgers conscients del medi ambient?

Volen:

- **Reduir la seva empremta ambiental** (per exemple, evitar el malbaratament, reduir les emissions)
- **Donar suport a les economies locals** (per exemple, comprar a petits productors, menjar aliments locals)
- **Aprendre de les cultures locals** (per exemple, assistir a passejades o tallers de narració)
- **Connexió autèntica**
- **Col·laborar** (per exemple, ser voluntari, plantar arbres, contribuir a causes comunitàries)
- **Forma part d'una cosa significativa** (per exemple, unir-te a projectes, donar suport a la regeneració)
- **Transformació personal** (adquirir perspectiva, reflexió i un significat més profund a través dels viatges)

Això està recolzat per investigacions internacionals. Segons *l'Informe de Viatges Sostenibles 2024 de Booking.com* :

- **El 83% dels viatgers** diu que viatjar de manera sostenible és important per a ells.
- **El 71%** vol deixar llocs millors del que els va trobar.
- **El 45%** creu que les eleccions poden reduir l'impacte social negatiu del turisme.
- Una majoria creixent prefereix **l'autenticitat a la comoditat i la connexió al consum**.

Com es destaca a la literatura sobre turisme regeneratiu (Bellato et al., 2022; Dredge, 2023; Hui, 2023):

- Els visitants poden ser **agents actius de regeneració**, no només consumidors passius.
- Cal dissenyar les experiències per donar suport a **l'aprenentatge, la connexió emocional i l'intercanvi recíproc**.
- El viatge regeneratiu sol **ser un viatge transformador**, amb un significat personal i col·lectiu.

Per a les empreses turístiques –especialment els petits proveïdors, amfitrions i coordinadors locals– aquest canvi és una oportunitat poderosa per crear un valor més profund per a les persones i el lloc. En abraçar el creixent interès per viatjar de manera significativa i responsable, pots:

- Rep els convidats que valoren el respecte, l'autenticitat i la connexió.
- Enforteix les relacions amb la comunitat local i l'entorn.
- Comparteix la història del teu lloc amb honestedat i cura, celebrant tant la bellesa com els desafiaments.

- Deixar de perseguir el volum i apostar per crear experiències que contribueixin al benestar local.
- Exerceix un paper actiu com a guardià de la regeneració de llocs, no només de la sustentació.

El turisme regeneratiu convida els proveïdors a convertir-se en co-creadors de la sanació, la cultura i la resiliència comunitària.

Però tingues en compte: els viatgers d'avui també són més sensibles al **greenwashing**. Valoren l'honestat, la transparència i la intenció genuïna.

- Quines accions significatives ja estàs prenent?
- Quins desafiaments segueixes superant?
- Com poden els hostes donar suport i contribuir activament?

La nova generació de viatgers vol **viatjar amb propòsit**. Estan **disposats a escoltar, aprendre i contribuir** . .

1.13. Plantant les llavors de la regeneració

La secció següent analitza com el turisme regeneratiu es pot aplicar a la pràctica en les experiències turístiques. És important assenyalar que les experiències turístiques podrien veure's com a llavors d'un nou paradigma que sorgeix des de baix i que ajuda la indústria turística a passar de sistemes degradats a sistemes regeneratius. Les pràctiques regeneratives per si mateixes en un entorn degradat no crearan un model regeneratiu. Per això, malgrat que la secció següent se centra en les experiències turístiques concretes, no es poden separar del sistema en què es troben, ni de la governança i els actors amb què interactuen.

2. Pràctica: Fomentar el turisme regeneratiu a la Mediterrània

Per ajudar a fer que la Mediterrània es regeneri, Regenera4MED estableix un model operatiu basat en la literatura sobre Turisme Regeneratiu i projectes previs finançats per Europa, i s'influeix així per l'acadèmia i els professionals. La implementació advoca per la inclusió del següent:

Un model integrat de governança: la governança és una part clau del turisme regeneratiu. De fet, el turisme regeneratiu no s'entén sense cap enfocament de governança que inclogui una varietat d'actors (acadèmic, sector públic, sector privat, organitzacions de la societat civil i associacions mediambientals, residents i turistes). La teoria del llevat crític (explicada anteriorment) és útil per entendre el seu rol.

El desenvolupament d'un programa de turisme regeneratiu : seguint també la narrativa de la teoria del llevat crític, el document "Programa de Turisme Regeneratiu" és un procés que permet a les comunitats expressar-se; és una forma de recopilar retroalimentació del territori on hi ha turisme.

Avaluació de la regeneració: encara que l'avaluació a les lents regeneratives no ressona gaire amb els indicadors quantitius, això no significa que no sigui útil per avaluar el desenvolupament de la Regeneració d'una destinació. En aquest sentit, es crea una eina específica anomenada el "viatge del turisme regeneratiu" (RTJ, per les sigles en anglès) per ajudar els actors del destí a avaluar la regeneració en termes de turisme als seus territoris.

Formació sobre regeneració : la formació és clau per proporcionar informació sobre el turisme regeneratiu. En aquest sentit, la formació clau per a la implementació, especialment per a aquells que encara no estan familiaritzats amb el concepte.

2.1. Regeneració en el context mediterrani

Arrelant el turisme regeneratiu al lloc

La Mediterrània és una regió d'extraordinària riquesa ecològica i cultural, però també de vulnerabilitat creixent. El canvi climàtic, la pèrdua de biodiversitat i el sobredesenvolupament ja estan sobrecarregant molts ecosistemes i comunitats locals. Aquests desafiaments estan profundament lligats al model turístic dominant: un centrat en el consum massiu, els pics estacionals i les pràctiques extractives que sovint prioritzen els ingressos a curt termini sobre el benestar a llarg termini.

El turisme exerceix un paper fonamental en l'economia de la regió. La zona del Mediterrani acull al voltant del 35% de totes les arribades de turistes internacionals. Però el sistema actual mostra signes de tensió tant ambiental com social.

El turisme regeneratiu ofereix aquest canvi. Ens convida a anar més enllà de simplement reduir el mal cap a restaurar activament, guarir i crear les condicions perquè la vida prosperi. No es tracta d'abandonar el turisme, sinó de transformar-lo, perquè contribueixi a l'adaptació al clima, enforteixi la resiliència i recolzi el benestar de les comunitats i la natura.

Més del 70% dels ciutadans europeus afirmen estar disposats a viatjar de manera diferent pel bé del medi ambient. Això assenyala una creixent disposició a abraçar noves experiències significatives i responsables, que estan arrelades al lloc, la comunitat i la cura.

Tot i que cada territori mediterrani és únic, també comparteixen un terreny comú: llaços culturals profunds, ecosistemes interconnectats i vulnerabilitats compartides. Per això és essencial la cooperació transfronterera. Un enfocament regeneratiu compartit —adaptat als contextos locals però basat en valors comuns— pot ajudar les destinacions mediterrànies a cocrear una nova identitat com a líders en el futur del turisme.

Regenera4MED recolza aquest procés desenvolupant un model de turisme regeneratiu específic per a la Mediterrània. A través de la cooperació territorial, l'aprenentatge compartit i l'alineació amb estratègies transnacionals clau, el projecte vol construir una base per a una transformació a llarg termini: convertir la Mediterrània en una xarxa viva de llocs regeneratius.

2.2. Per què importa el turisme regeneratiu

Beneficis reals per a les persones, el lloc i els proveïdors

Tot i que el turisme ha aportat valor econòmic a tota la Mediterrània, també ha generat tensions en certs territoris. Des de la costa nord catalana fins a l'illa de Creta, el turisme ha erosionat els ecosistemes locals i ha alterat les comunitats locals.

Tot i que es pot fer una distinció entre destinacions madures i no madures, per a fins d'aquest projecte, s'entén que la regeneració prové de la disposició a regenerar llocs que estaven o encara estan degradats.

La Mediterrània és una de les regions més visitades del món, però també una de les més vulnerables als impactes del turisme massiu i el canvi climàtic. El turisme regeneratiu ofereix **una oportunitat vital per replantejar el futur turístic de la regió** – abordant l'excés de turisme, restaurant ecosistemes, preservant el patrimoni cultural i enfortint les economies locals. Recolza un canvi de l'extracció a la renovació, ajudant les comunitats mediterrànies a construir resiliència, protegir la seva identitat i crear experiències turístiques que beneficiïn tant les persones com el medi ambient.

El turisme pot ajudar a regenerar llocs danyats (destinacions) o revitalitzar àrees infrautilitzades amb potencial cultural i natural. Aquest enfocament enforteix la identitat comunitària, recolza les economies locals i protegeix la biodiversitat.

La indústria hotelera pot confiar en el turisme regeneratiu per garantir la seva resiliència davant de futures crisis. El turisme regeneratiu **crea un equilibri significatiu entre la cultura local, els ecosistemes naturals, els amfitrions i els hostes**.

El turisme regeneratiu recolza la **resiliència** a llarg termini, la **diversificació** d'ingressos, **l'orgull comunitari** i la **salut dels sistemes naturals**.

El turisme regeneratiu ofereix un camí a seguir amb un enfocament específic per a cada lloc i basat en el valor, la identitat i la resiliència de cada territori. El turisme regeneratiu a la Mediterrània tracta **de guarir, reequilibrar i retenir relacions**: entre costa i interior, visitant i resident, naturalesa i economia. Advoca pel pensament bioregional, la gestió comunitària i la revitalització. El turisme regeneratiu no consisteix a consumir-hi un lloc. Es tracta de connectar-hi, cuidar-lo i regenerar-lo junts.

Aquest capítol descriu els **principals beneficis** del turisme regeneratiu, especialment per als que treballen sobre el terreny: negocis locals, cooperatives, petites granges, iniciatives juvenils i pimes turístiques.

Beneficis per a la natura i els ecosistemes:

- Recolza la renaturalització, l'increment de la biodiversitat i la restauració d'ecosistemes
- Redueix la pressió sobre els paisatges sensibles
- Fomenta pràctiques empresarials positives per a la natura
- Connecta el turisme amb la conservació i la cura de la terra
- Reconeix la natura com un company actiu, no com un rerefons passiu
- Reforça la vitalitat dels sistemes vius en donar suport als cicles de successió ecològica i regeneració

Beneficis per a les comunitats:

- Construeix cohesió social i sentit de pertinença
- Reviu les pràctiques culturals, les artesanies i les tradicions gastronòmiques locals
- Reforça l'autodeterminació i la governança local
- Inspira l'intercanvi de coneixements intergeneracional
- Ofereix un treball digne basat en la cura, els valors i la identitat
- Crea espai perquè les comunitats defineixin el turisme en els seus termes

Beneficis per als proveïdors turístics i les pimes:

- Atrau viatgers conscients que busquen experiències autèntiques i significatives
- Reforça les relacions amb els actors i xarxes locals
- Afegeix propòsit i història als models de negoci
- Obre l'accés a mercats de nínxol (per exemple, slow food, retirs regeneratius, turisme experiencial)
- Permet un canvi de la prestació de serveis a la facilitació de relacions

El turisme regeneratiu ajuda les persones a prosperar, que la naturalesa es recuperi i que les comunitats redescobreixin la seva fortalesa. La regeneració reposiciona els ingressos econòmics com un resultat entre molts, basat en un propòsit, cura i connexió. Replanteja el "creixement sigui com sigui":

- Els negocis locals poden **retenir més valor** oferint experiències distintives i arrelades al lloc.
- Els ingressos circulen **dins de les comunitats**, sostenint múltiples mitjans de vida.
- Els clients es queden més temps, tornen més sovint i recomanen experiències significatives.
- Les empreses regeneratives esdevenen **més resilients** davant els xocs del mercat i els riscos ecològics.
- Nous mecanismes de finançament i suport -especialment els programes de la UE- comencen a prioritzar projectes d'economia regenerativa i circular.

"En els models regeneratius, el benefici no és l'objectiu; És un subproducte de fer el que és correcte, de la manera correcta i per les raons correctes."

(Cova i Draga, 2020)

2.3. Un enfocament intersectorial per a la governança regenerativa

Treballant junts per fer prosperar els llocs

Per regenerar els sistemes turístics, també hem de regenerar la manera com es prenen les decisions. El projecte Regenera4MED introdueix un **Model de Governança Integrada (IGM)**, un enfocament dinàmic i inclusiu basat en el pensament de sistemes vius. Al seu nucli hi ha el **model de 8-Helix**, una arquitectura regenerativa de grups d'interès dissenyada per reflectir la interdependència de les persones, el lloc i el planeta.

Aquest model va més enllà de la governança tradicional per reconèixer que la transformació passa quan **diversos actors** col·laboren, no de manera aïllada, sinó com a part d'un **sistema viu i en evolució**. Reuneix vuit hèlixs interconnectades:

- **Administració Pública i Agències** - Proporcionar estratègia, regulació i recursos per donar suport a transicions regeneratives.
- **PiMEs i Empreses Locals** - Oferir experiències sòlides i promoure la innovació circular basada en el lloc.
- **Organitzacions de la societat civil** - Representar els valors locals, fomentar la inclusió social i generar confiança.
- **Acadèmia i Investigació** - Generar coneixement, monitoritzar impactes i codissenyar solucions amb les comunitats.
- **Associacions Mediambientals i Culturals** - Defensores de la biodiversitat, el patrimoni i la justícia ecològica.
- **Residents** - Com a guardians a llarg termini del lloc, tenen coneixements vitals, identitat i connexió emocional.

- **Turistes** - Replantejats com a co-creadors, els convidats estan convidats a participar de forma significativa i actuar amb compte.
- **Naturalesa** - Reconeguda com un actor interessat per dret propi, la natura es protegeix i es regenera mitjançant polítiques, intermediaris i visió ecològica.

Aquest model de governança passa **del control de dalt a baix a la co-creació**, dels compartiments sectorials a les relacions en xarxa i de la planificació lineal **a la gestió adaptativa i participativa**.

En integrar el model de les 8 hèlixs al llarg del cicle de vida del projecte, Regenera4MED garanteix que el turisme estigui **dissenyat amb i per a tot el sistema**: humà i més que humà. Ofereix un full de ruta perquè els territoris amfitrions mediterranis creixin una governança inclusiva, sensible al context i profundament regenerativa.

*Per a una comprensió més profunda daquest enfocament, el document complet del **Model Integrat de Governança per al Turisme Regeneratiu** de Regenera4MED proporciona principis detallats, rols i directrius d'implementació.*

2.4. Replantejar la participació comunitària al turisme regeneratiu

EXEMPLE: EL CAMÍ DELS ILENYS, TASMANIA

Participació comunitària de manera diferent

A l'illa Flinders, una illa dins de l'arxipèlag Furneaux de Tasmània, Austràlia, el projecte Islander Way està mostrant com pot ser a la pràctica el turisme regeneratiu liderat per la comunitat. En lloc de veure la participació comunitària com a consulta puntual, aquesta iniciativa l'acull com una relació contínua, basada en la confiança, el propòsit compartit i el lideratge local.

Què ho fa regeneratiu?

- **Co-disseny des de zero**: En lloc de demanar retroalimentació sobre plans predefinitos, el projecte empodera la comunitat per influenciar el turisme des del principi. Valora les veus locals, escolta profundament i construeix confiança i capacitat amb el temps.

- **Una definició més àmplia de 'comunitat':** La participació va més enllà dels sospitosos habituals (operadors turístics, funcionaris) per incloure residents, líders culturals, joves, grups indígenes i aquells que es van poder haver sentit exclosos de processos anteriors.
- **Benestar com a brúixola:** Guiat pel Marc de Benestar de Tasmània, el turisme no es mesura per quants visitants atreu, sinó per com contribueix a la salut, el sentit de pertinença, la identitat i la cura ecològica.
- **Recuperar la llicència social:** El projecte reconeix que el turisme ha de recuperar la confiança de les comunitats. Això vol dir ser transparents, inclusivament i responsables, especialment en llocs on els models turístics anteriors han causat mal o fatiga.
- **Crear espai per al diàleg:** En lloc de forçar el consens, el Camí dels Illencs dóna espai a converses honestes i diferents punts de vista. Fomenta l'empatia i permet que sorgeixin idees noves a través de l'aprenentatge mutu.

Figura 8: Flinders Island (Tasmània) va organitzar una resposta liderada per la comunitat al projecte Islander Way
Font: [Galeria https://www.islanderway.co/post/community-engagement](https://www.islanderway.co/post/community-engagement)

Per què és important?

Aquest cas mostra com el turisme regeneratiu creix des de dins. Comença preguntant-se: *Què realment necessita aquest lloc —i la seva gent— per prosperar?* A partir d'aquí, el turisme es converteix en una eina per a la sanació, la cocreació i el benestar a llarg termini.

Aprenentatges per al turisme regeneratiu:

Aquest enfocament demostra que la participació comunitària ha de ser contínua, inclusiva i emocionalment intel·ligent. Cal valor, escolta profunda i disposició a compartir el poder. La participació comunitària no és només un mètode: és un contracte social i un pilar clau del turisme regeneratiu.

2.5. Des de les experiències fins als viatges de regeneració

Plantant llavors per regenerar a llarg termini

La regeneració no és una etiqueta: és un procés, un viatge. Un que es desenvolupa amb el temps a través de relacions, aprenentatge i cura col·lectiva.

Com s'introdueix al **capítol 4 – Què significa regeneració?**, l'*espiral regenerativa* ens recorda que el turisme pot degradar o elevar els sistemes. En un extrem, s'extreu més del que regenera: esgotant recursos, afeblint comunitats i centrant-se només en el benefici a curt termini. Per altra banda, es recolza la renovació i la *resiliència* contínues de la vida: els ecosistemes prosperen, la identitat cultural es revitalitza i les persones es connecten a través del propòsit.

Experiències turístiques com a punts d'entrada

Encara que una sola activitat no pot "regenerar" un lloc per si sola, **les experiències turístiques poden actuar com a catalitzadors**. Són llavors plantades dins del sistema per fomentar la consciència, la connexió i el canvi positiu.

Una **experiència de turisme regeneratiu** està dissenyada amb la intenció de restaurar, revitalitzar i coevolucionar amb el lloc local. Està arrelada en una **perspectiva de sistemes vius**, reconeixent la interconnexió de tots els elements —ecològics, socials i culturals— (Bellato & Cheer, 2021; Pollock, 2020).

Aquestes experiències estan **basades en el lloc i liderades per la comunitat**, no genèriques ni de dalt a baix. Es co-creen amb locals que actuen no només com a amfitrions, sinó també com a narradors, administradors i dissenyadors de l'experiència. Els visitants no són consumidors passius: es converteixen en **participants actius** en l'aprenentatge, l'intercanvi i la sanació (Sheldon, 2020; Dredge, 2023).

Experiències turístiques que avancen cap a la regeneració

Les experiències que s'inclinen cap a la regeneració solen incloure:

- Una **intenció clara** de crear un impacte net positiu.
- **Trobades immersives i transformadores** que aprofundeixen la consciència i provoquen canvis personals o col·lectius.
- **Històries arrelades al lloc**.
- **Aprenentatge pràctic** amb la terra, menjar, tradicions o coneixements comunitaris.
- **Suport a mitjans de vida locals**, petits productors i posseïdors de coneixements tradicionals.
- **Respecte pels ritmes i els límits ecològics**.
- **Un compromís amb l'equitat, la cura i la reciprocitat**.

Com assenyalen Pollock i Bato, **el turisme regeneratiu requereix fer-se preguntes diferents**: *Com serveix aquesta experiència al lloc? Quines condicions permeten que la comunitat prosperi?*

Es tracta menys de marcar caselles i més de **cultivar relacions, restaurar sistemes i construir un significat compartit**.

Arrelats a la singularitat del lloc

Les experiències regeneratives **sempre són específiques de cada lloc**. Honoren la història única, els ritmes i la capacitat de la terra i la seva gent. No repliquen el que funciona a altres llocs: emergeixen del **context viu** del territori amfitrió.

En última instància, les experiències regeneratives no es defineixen per etiquetes de màrqueting, sinó per la seva **capacitat per contribuir a la salut, identitat i resiliència** contínues del lloc: socialment, culturalment, ambientalment i econòmicament.

2.6. Recórrer el camí regeneratiu: exemples locals en acció

DELTA POLET'S ECO-CULTURAL SAFARI

Territori: EUROPA, Mediterrani, Espanya, Delta de Catalunya-Ebre

Breu introducció

Delta Polet és una iniciativa familiar amb les seves arrels al delta de l'Ebre, un dels aiguamolls més importants d'Europa. La família Polet està compromesa no només amb oferir experiències guiades, sinó també preservar i promoure les tradicions, ecosistemes i patrimoni cultural del delta. A través del turisme immersiu, educatiu i participatiu, ajuden els visitants a construir una connexió més profunda amb el territori.

Quina és l'experiència?

El Safari Ecocultural és un viatge immersiu de mig dia o dia complet per a grups petits, que combina educació ambiental, narració cultural i tallers agrícoles interactius. Els visitants exploren les zones humides del delta en vehicles ecològics, observen la rica avifauna i participen en activitats com el cultiu manual d'arròs i els skittles catalans. Altres formats inclouen tours gastronòmics (amb arròs local lliure de químics), observació científica d'aus, jocs familiars i rutes de senderisme de diversos dies.

Com contribueix a la regeneració?

- **Pensament de sistemes vius:** El Safari revela el delta de l'Ebre com un sistema viu modelat per segles de convivència entre humans i la natura.
- **Aprenentatge pràctic:** Els visitants participen activament a la sembra d'arròs, al monitoratge d'aus i jocs tradicionals, adquirint coneixements tant ecològics com culturals.
- **Experiència liderada per la comunitat:** Els residents locals són guies, educadors i posseïdors de coneixement, assegurant que els beneficis romanguin dins de la comunitat.
- **Gestió ambiental:** El tour destaca pràctiques de baix impacte i educa els visitants sobre la preservació d'ecosistemes fràgils.
- **Compromís transformador:** Els hostes passen de ser observadors passius a guardians actius, cultivant l'empatia i la responsabilitat personal per la terra.

Figura 9: Fotos de l'experiència turística Delta Polet.

Font: www.deltapolet.com

Què ho fa únic?

Delta Polet combina el turisme educatiu, la immersió cultural i la gestió agroecològica en una experiència coherent. Allò que la distingeix és el seu profund arrelament familiar i local: no és un producte turístic extern, sinó una història i llegat compartits des de dins de la comunitat. L'ús de jocs tradicionals, l'agricultura pràctica i la ciència ambiental generen una trobada emocional i intel·lectualment rica.

Què en podem aprendre?

- La regeneració és un acte col·lectiu, basat en el lideratge local i la narració compartida.
- El turisme pot ajudar a protegir ecosistemes fràgils, quan eleva el coneixement tradicional i situa el seu lloc al centre.
- La natura i la cultura són inseparables: protegir-ne una requereix honorar l'altra.
- El turisme pot ser una eina de renaixement ecològic i cultural quan es co-crea pensant en comunitats i ecosistemes.

- Les experiències a petita escala i d'alt impacte poden contribuir de manera significativa a la resiliència a llarg termini.

Posició a l'espiral regenerativa

Restauratiu → regeneratiu

El Safari de Delta Polet demostra intenció i acció regeneratives en diverses dimensions: gestió ecològica, revitalització cultural, participació comunitària i aprenentatge transformador. Amb el seu fort lideratge local i el seu enfocament en el coneixement basat en el lloc, contribueix activament a la salut i la resiliència tant de les persones com dels ecosistemes.

Per a més informació: www.deltapolet.com

CERDANYA VIVA - EXPERIÈNCIA VIVA DE MUNTANYA

Territori: EUROPA, Mediterrani, Espanya, Catalunya - Cerdanya, Pirineus

Breu introducció

L'Ecoresort Cerdanya Viva, enclavat als alts Pirineus de Catalunya, encarna un compromís profund amb el turisme regeneratiu. El resort és molt més que un allotjament: és un ecosistema viu on el benestar, la natura i la comunitat convergeixen. Cerdanya Viva promou la vitalitat local, la vida ecològica i la connexió intergeneracional amb el paisatge i la cultura. Ambientada a la Cerdanya, pretén fomentar la resiliència a les muntanyes mitjançant l'educació, la immersió i pràctiques holístiques.

Quina és l'experiència?

Cerdanya Viva ofereix experiències immersives arrelades als ritmes de la vida muntanyenca. Els convidats participen a:

- Pràctiques de benestar basades en la natura (banys al bosc, ioga, teràpies ancestrals)
- Tast de productes locals, tallers d'agricultura i permacultura
- Esdeveniments comunitaris que celebren les tradicions pirinenques
- Activitats com passejades amb herbes, cercles de narració de contes i voluntariat ambiental
- Programes familiars que fomenten l'ecoalfabetització per a totes les edats

Aquestes experiències estan codissenyades amb actors locals i arrelades als cicles estacionals de Cerdanya, combinant lleure amb significat.

Com contribueix a la regeneració?

- **Pensament de sistemes vius:** Les experiències revelen la vall pirinenca com un sistema coevolutiu de relacions entre humans i més que humans.
- **Restauració cultural i ecològica:** Els visitants aprenen d'experts locals com recol·lectar, cuinar, cultivar i com guarir i cuidar internament el medi ambient.
- **Ancoratges comunitaris:** PIME, agricultors i artesans locals són co-creadors actius i beneficiaris directes.
- **Pràctiques descarbonitzades:** L'energia solar, els protocols zero residus, el propi hort basat en permacultura i una cadena alimentària local defineixen les operacions del resort.
- **Hospitalitat transformadora:** Els hostes no només són atesos, sinó que també s'inspira per portar a casa pràctiques regeneratives.

Figura 10: Fotos de Cerdanya Viva

Font: www.cerdanyaecoresort.com

Què ho fa únic?

A diferència dels resorts rurals convencionals, Cerdanya Viva fusiona hospitalitat amb propòsit. Funciona com un laboratori de vida regenerativa que prova, perfecciona i comparteix pràctiques per a la resiliència climàtica i el desenvolupament comunitari. La integració de l'ecoteràpia, l'aprenentatge cooperatiu i el turisme lent dins un model de governança basada al lloc el converteixen en un referent de regeneració sistèmica a zones d'alta muntanya.

Què en podem aprendre?

- La regeneració no és només restauració: és la cocreació amb la gent i els llocs locals.
- Els ecoresorts poden ser camps de proves per a la innovació sistèmica, on el turisme es converteix en educació.
- La sanació basada en la natura pot reancorar el turisme a l'atenció planetària i intergeneracional.
- L'hostaleria rural pot contrarestar la despoblació fomentant l'emprenedoria local i les economies circulars.
- Les destinacions regeneratives neixen **de valors compartits**, no només d'infraestructures.

Posició a l'espiral regenerativa

Restauratiu → Regeneratiu → Catalític

Cerdanya Viva es troba a l'etapa catalítica de regeneració. Inicia un canvi sistèmic en alinear els actors públics, privats, civils i ecològics al voltant d'una visió bioregional compartida. El model d'experiència té efectes dòmino en el benestar, l'educació, l'agricultura i el turisme, i es converteix en un node de resiliència per als Pirineus.

Per a més informació: <http://www.cerdanyaecoresort.com/> www.cerdanyaecoresort.com,
https://www.youtube.com/@cerdanya_viva

TERRA MEERA

Territori: EUROPA, Mediterrani, Croàcia, Šibensko-kninska županija, Skradin

Breu introducció

Terra Meera és una iniciativa de turisme regeneratiu amb arrels en un petit poble a prop de Skradin, Croàcia. Fundat per la visionària i acadèmica en sostenibilitat Dra. Irena Ateljevic, combina agricultura regenerativa, empoderament comunitari i transformació personal. Aquesta experiència a microescala i de propietat local serveix com a model viu de com el turisme pot coevolucionar amb la terra, la cultura i les persones.

Quina és l'experiència?

Els visitants de Terra Meera participen en experiències immersives a la terra, incloent-hi plantació d'arbres autòctons, aprenentatge sobre agricultura regenerativa, participació en tallers creatius i recessos de reflexió. L'experiència fomenta la implicació pràctica i la connexió sincera: entre si mateix, els altres i el lloc.

Com contribueix a la regeneració?

- **Mentalitat regenerativa:** Terra Meera opera amb una missió clara de regenerar la terra i despertar el potencial humà. Considera la natura i les persones com a part d'un sistema viu i coevolutiu.
- **Cocreació comunitària:** Els residents i visitants locals col·laboren en la restauració de terres i programes creatius, fomentant l'aprenentatge mutu i el respecte.
- **Identitat basada en el lloc:** Arrelat a l'ecologia local i la memòria, el projecte honra la saviesa tradicional, els ritmes estacionals i el paisatge biocultural de l'interior de Dalmàcia.
- **Impacte ambiental positiu:** S'han plantat gairebé 300 arbres fruiters autòctons, s'han revitalitzat terres agrícoles abandonades i restaurat la biodiversitat.
- **Pensament sistèmic i col·laboració:** A través de les seves aliances amb xarxes internacionals de regeneració i ONG locals, Terra Meera actua com a connector i catalitzador per al canvi sistèmic.

Què ho fa únic?

Terra Meera no només és un producte turístic, és un terreny d'aprenentatge regeneratiu. Combina art, ecologia, educació i lideratge en una única experiència viva. El que la distingeix és la història profundament personal, la filosofia de disseny holística i el compromís amb la construcció d'una comunitat basada en valors i arrelada a l'interser.

Figura 11: Vídeo de Terra Meera

Source: <https://vimeo.com/462997669?p=1s>

Què en podem aprendre?

- La regeneració comença amb la mentalitat i Terra Meera encarna això combinant la transformació interior amb la sanació de la terra.
- El turisme local ia petita escala pot restaurar paisatges danyats, revitalitzar la cultura i construir comunitats resilients.
- La narració profunda, les experiències lentes i l'aprenentatge pràctic conviden els visitants a reflexionar, reconnectar i reimaginar el paper en la construcció d'un futur regeneratiu.

Posició a l'espiral regenerativa

Fermament regeneratiu.

Terra Meera exemplifica un alt nivell de maduresa regenerativa: participa a la restauració ecològica, fomenta la resiliència a llarg termini, promou la cocreació comunitària i facilita una transformació profunda entre els visitants. Amb una missió clara i pràctiques alineades, es presenta com un far regenerador al context mediterrani.

Per a més informació: www.terrameera.com

GRANJA AGROTURÍSTICA ECOLÒGICA EUMELIA

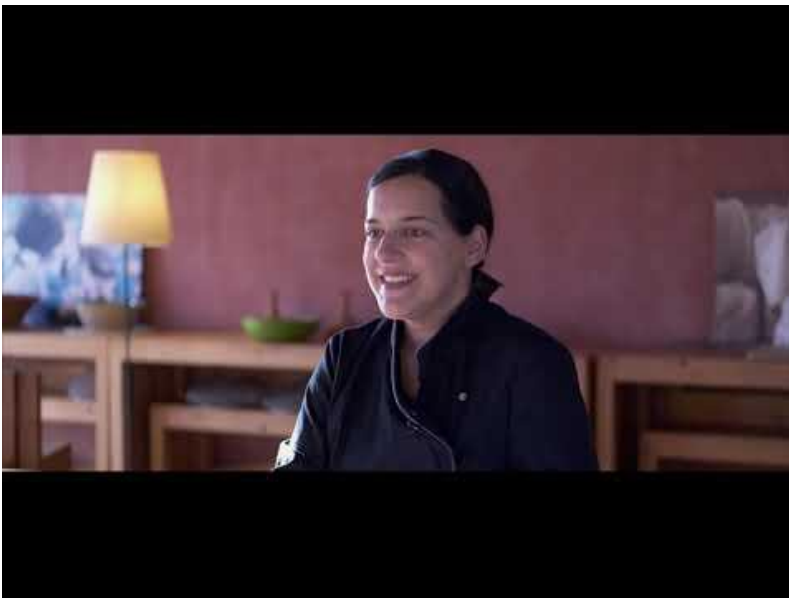
Territori: EUROPA, Mediterrani, Grècia, Laconia, Gouves

Breu introducció

La Granja Agroturística Ecològica Eumelia és una iniciativa pionera de turisme regeneratiu a la zona rural de Laconia, al sud de Grècia. De propietat i gestió local, Eumelia no sols és un refugi sostenible, sinó també una aula vivent i una granja en funcionament on visitants, locals i la terra conviuen. Amb un compromís profund amb el disseny ecològic i l'apoderament comunitari, demostra com l'agroturisme rural pot restaurar paisatges i mitjans de vida.

Quina és l'experiència?

Els clients se submergeixen a la vida agrícola: cullen olives, elaboren cosmètics naturals, cuinen receptes tradicionals gregues i participen en l'agricultura biodinàmica. La granja també organitza tallers sobre permacultura, benestar i vida sostenible, creant una experiència pràctica i pausada que connecta les persones amb la terra i el coneixement local.

Figura 12: Vídeo de la Granja Agroturística Ecològica Eumelia: la nostra història

Font: <https://youtu.be/-pCx1TUbj-o?si=MtesKpQdkBvryz7X>

Com contribueix a la regeneració?

- **Pensament sistèmic viu:** Eumelia integra arquitectura, sistemes alimentaris, agricultura i hostaleria en un disseny regeneratiu holístic.
- **Revitalització de la cultura i l'ecologia:** Les pràctiques agrícoles biodinàmiques i el cultiu de varietats d'olivera ancestral restauren la salut del sòl mentre reviuen els cultius patrimonials i el coneixement tradicional.
- **Empoderament comunitari:** Productors i artesans locals participen activament en la cocreació de les experiències, des de la narració fins a la producció.
- **Impacte positiu en els visitants:** Els visitants no són observadors passius: aprenen, contribueixen i reflexionen, transformant la comprensió de l'agricultura, la sostenibilitat i la cultura grega.
- **Xarxes i col·laboració:** Eumelia col·labora amb cooperatives locals i xarxes internacionals de permacultura i es converteix en un centre d'intercanvi regeneratiu i innovació.

Què ho fa únic?

Eumelia és una de les poques empreses turístiques a Grècia que abraça explícitament els principis regeneratius. Combina un allotjament ecològic elegant amb agricultura i implicació amb la comunitat. El model inclou hospitalitat, restauració ecològica i renovació cultural.

Què en podem aprendre?

- **La regeneració comença amb el terra:** Sanar els ecosistemes des de zero també pot regenerar altres esferes, com la identitat local.
- **Les iniciatives rurals a petita escala poden ser transformadores del sistema:** Eumelia mostra com fins i tot les microempreses poden influir en la mentalitat dels visitants i provocar-ne una transformació a llarg termini.
- **La cocreació liderada per la comunitat és clau:** la inclusió de veus i talents locals crea experiències més riques i resilients per a tots els implicats.
- **El turisme lent convida a connexions més profundes:** quan els hostes participen de forma significativa i pràctica, l'experiència turística es converteix en una de cura, aprenentatge i responsabilitat.

Figura 13: Fotos de la Granja Agroturística Ecològica Eumelia
Font: www.eumelia.com

Posició a l'espiral regenerativa

Fermament regeneratiu.

Eumelia demostra una clara mentalitat regenerativa, disseny basat en sistemes, col·laboració local activa i impactes ecològics i culturals nets positius. El seu enfocament en la transformació —de la terra, de les persones i de la percepció— la situa dins la zona regenerativa de l'espiral.

Per a més informació: www.eumelia.com

CAMINA PER LES TERRES CANVIADES

Territori: EUROPA, Mediterrani, Itàlia, Marques-Umbría-Lacio-Abruzzo

Breu introducció

Cammino nelle Terre Mutate (El camí en terres canviades) és una experiència única de caminada de llarga distància que travessa els pobles del centre dels Apenins d'Itàlia, afectats pels terratrèmols del 2009 i 2016. Aquest camí és una xarxa viva de solidaritat, memòria i regeneració del lloc. Desenvolupada per associacions locals com Moviment Tellurico, FederTrek i APE Roma, la iniciativa situa els visitants en contacte directe amb comunitats que treballen per reconstruir no només estructures, sinó també el teixit social.

Quina és l'experiència?

L'experiència consisteix en un sender de diversos dies a peu per regions afectades per terratrèmols, combinant la immersió a la natura amb trobades comunitàries. Els viatgers visiten petits pobles, coneixen la gent local i presencien tant les cicatrius com la fortalesa dels llocs en transició. El viatge està esquitxat de moviments lents i conscients, així com narració, reflexió i menjars compartits.

Figura 14: Vídeo de El camí a les terres canviades;

Font: <https://youtu.be/vNOLIZNgL4Y?si=HQz2H0HZOd1IICAZ>

Com contribueix a la regeneració?

- **Mentalitat regenerativa:** fomenta una cultura de cura, empatia i responsabilitat compartida. La caminada representa un canvi del consum a la contribució.
- **Basat en el lloc i específic del context:** Profundament arrelat a la identitat dels territoris afectats per terratrèmols, el sender aporta visibilitat a llocs oblidats i dona suport a la restauració cultural i ecològica.
- **Co-creació comunitària:** Les comunitats locals ajuden a co-dissenyar el camí, guien els visitants i comparteixen les seves experiències de vida, enfortint l'agència i l'orgull local.
- **Construcció de resiliència:** Recolza la resiliència emocional i econòmica mitjançant ingressos turístics sostenibles, renaixement cultural i connexió humana.
- **Enfocament holístic:** La natura, la cultura i la memòria estan entrelaçades en un sistema viu on les persones caminen no només per paisatges, sinó també per capes de significat.

Què ho fa únic?

A diferència dels itineraris típics de senderisme, *Cammino nelle Terre Mutate* és un viatge cívic i cultural. Cada pas es converteix en un acte de solidaritat. Els visitants no són només convidats, sinó que són testimonis, simpatitzants i participants a la sanació de la regió. El ritme lent fomenta una reflexió més profunda i l'intercanvi mutu, transformant tant el visitant com l'amfitrió.

Què en podem aprendre?

- **La regeneració pot créixer a partir de la crisi:** aquest camí mostra com el turisme es pot convertir en una eina per reconstruir després de desastres, ja sigui econòmicament, emocionalment i socialment.
- **Contar històries és guarir:** Les històries personals que es comparteixen al llarg del sender reconnecten les persones amb el lloc i aprofundeixen la comprensió.
- **L'hospitalitat com a resiliència:** La disposició de les comunitats per acollir i compartir, malgrat les dificultats, és un acte regeneratiu en ell mateix.
- **El turisme com a acte cívic:** Recórrer aquestes terres és un gest de presència, suport i cura. Demuestra com el turisme pot ser un aliat en la reconstrucció i la sanació a llarg termini.

Figura 15: Fotos d'Il Cammino nelle Terre Mutate (El camí a terres canviades)

Font: www.camminoterremutate.org

Posició a l'espiral regenerativa

Fortament regeneratiu.

La iniciativa encarna diversos principis regeneratius: enforteix la identitat comunitària, recolza la cura de l'ecosistema, facilita la transformació dels visitants i opera des d'un lloc de profunda relacionalitat. Tot i que la infraestructura encara s'està recuperant, els elements culturals i humans de la regeneració estan en marxa amb força.

Per a més informació: www.camminoterremutate.org

OUTBE: OPORTUNITATS ATRACTIVES A LA ZONA DE PORTOFINO

Territori: EUROPA, Mediterrani, Itàlia, Ligúria, Portofino, Cinque Terre i àrees circumdants

Breu introducció

OutBe és una empresa benèfica amb seu a les zones de Portofino i Cinque Terre, que ofereix experiències immersives i connectades amb la natura sota una missió compartida: viure, conèixer i protegir la natura. A través de projectes com Outdoor Portofino i WildSteps, promouen valors regeneratius a través de l'educació, els ecoesports i els viatges de benestar corporatiu que reconnecten les persones amb el lloc. En reconeixement al seu compromís social i mediambiental, OutBe es va convertir en una B Corp certificada el 2024.

Quina és l'experiència?

Outdoor Portofino ofereix senderisme guiat, excursions de mindfulness, caiac, banys al bosc i excursions amb esnòrquel, tot dissenyat per estar profundament connectat amb l'entorn local. WildSteps amplia aquesta visió a experiències corporatives i grupals, oferint programes de treball en equip i lideratge basats en la natura, l'atenció plena i els principis de regeneració. Els participants exploren terra i mar a través de lenta aventura, guiats per experts locals i basats en el respecte per la natura. Aquestes activitats conviden tant al creixement personal com a una profunda connexió amb l'ecologia, la cultura i la comunitat locals.

Com contribueix a la regeneració?

- **Pensament de sistemes vius:** Les experiències revelen com els sistemes natural i social estan entrelaçats: els visitants no només interactuen amb la natura, sinó també amb les històries, valors i tradicions del lloc.
- **Co-creació comunitària:** Guies locals, productors i parts interessades co-dissenyen i transmeten experiències, assegurant un valor compartit i una representació autèntica.
- **Pràctiques positives per a la natura:** Els esports sostenibles (caiac, SUP, senderisme) es practiquen amb un impacte mínim, contribuint a la conservació marina i a la cura del paisatge.
- **Empoderament i educació:** Els visitants no són espectadors passius: aprenen, reflexionen i marxen transformats, equipats amb coneixements i consciència que influeixen en les decisions futures.

- **Benestar i inclusió:** El model promou el benestar mental i físic mitjançant activitats a l'aire lliure, parant atenció a l'accessibilitat i l'equitat en totes les experiències.

Figura 16: Vídeo del manifest de l'empresa OutBe

Font: <https://youtu.be/dDIngC1C12U>

Què ho fa únic?

OutBe combina l'ecoaventura amb un propòsit regeneratiu. La seva plataforma dual —Outdoor Portofino per a particulars i WildSteps per a organitzacions— està adreçada a públics diversos amb un missatge coherent: *la natura no és un pati de jocs, sinó un soci al benestar*. La seva narració convida els visitants a una missió més àmplia de respecte, cura i regeneració.

Què en podem aprendre?

- **La regeneració comença amb la consciència:** en fomentar la connexió sensorial, emocional i intel·lectual amb la natura, aquestes experiències generen canvis interns que s'expandeixen cap a fora.
- **L'esport com a eina de gestió responsable:** Relacionar-se amb els paisatges mitjançant el moviment millora el respecte i en fomenta la cura.
- **La col·laboració entre múltiples parts interessades és important:** Les aliances locals ancoren l'experiència en un benefici real per a la comunitat, la vitalitat cultural i l'intercanvi de coneixements.
- **La regeneració corporativa és possible:** WildSteps demostra que la creació d'equips pot evolucionar cap a un aprenentatge transformador basat en el lloc que serveixi tant a la resiliència empresarial com a l'ecosistema.

Figura 17: Fotos de Portofino i WildSteps a l'aire lliure
Font: www.outdoorportofino.com; www.wildsteps.com

Posició a l'espiral regenerativa *Regeneratiu.*

El model d'OutBe opera amb forta intenció regenerativa: fomenta l'alfabetització ecològica, la connexió comunitària i la gestió a llarg termini. Tot i que la millora contínua sempre forma part del camí, la iniciativa clarament supera la sostenibilitat i demostra un enfocament sistèmic i en evolució, basat en el benestar i la cura.

Per a més informació: <http://www.outdoorportofino.com/> www.outdoorportofino.com,
www.wildsteps.com

BLACK BARN FARM: REGENERANT TERRA, ALIMENTS I COMUNITAT

Territori: AUSTRÀLIA, Victòria, Stanely

Breu introducció

Ubicada al petit poble de Stanley -que va ser una vibrant comunitat d'horts- Black Barn Farm és una microempresa i centre educatiu que combina agricultura regenerativa, aprenentatge pràctic i revitalització comunitària. Fundada per Jade Miles i Charlie Showers, aquesta iniciativa familiar està tornant la vida als sistemes alimentaris locals, la biodiversitat i la identitat rural.

Quina és l'experiència?

Els visitants són benvinguts a un paisatge viu d'horts patrimonials i boscos comestibles. L'experiència inclou collita de fruita, tallers d'empelts i fermentació estacionals, campaments d'aprenentatge basat en la natura i sessions pràctiques sobre agricultura regenerativa. Els convidats també poden allotjar-se al recinte, participar en esdeveniments comunitaris i connectar amb agents de canvi afins.

Figura 18: Black Barn Farm: Vídeo de "Per què ho fem"

Font: <https://youtu.be/rbpdEQkvC54?si=n-q8loonrRP3t3h9>

Com contribueix a la regeneració?

- **Mentalitat regenerativa:** Basada en principis de permacultura i biodiversitat, Black Barn Farm regenera tant el sòl com la connexió humana amb els sistemes alimentaris.
- **Revivint la identitat local:** Recupera l'herència de l'hort de Stanley, fent del cultiu de fruites un pilar de la cultura i l'economia locals una vegada més.
- **Co-Creació Comunitària:** Els locals i visitants col·laboren a través de tallers, esdeveniments i narracions: tots contribueixen i aprenen.
- **Regeneració cultural i ecoscòmica:** Es conserven i celebren varietats de poma rares, mentre que es restauren el sòl saludable i els ritmes estacionals.
- **Aliances i Xarxes:** Col·labora amb més d'una dotzena de productors regionals, educadors i ONG per fomentar un ecosistema alimentari i turístic resiliència.

Figura 19: Fotos de l'experiència turística de Black Barn Farm

Font: www.blackbarnfarm.com.au ; <https://www.victoriashighcountry.com.au/listing/black-barn-farm-stanley/> ;
<https://www.visitmelbourne.com/regions/high-country/eat-and-drink/local-produce/black-barn-farm>

Què ho fa únic?

L'enfocament de sis fronts de Black Barn Farm – **Menjar, Aprendre, Quedar-se, Cultivar, Recollir i Consultar** – el converteix en un model poc comú de turisme circular i regeneratiu. No és només un lloc per visitar, sinó també una comunitat d'aprenentatge que fomenta la consciència ecològica, la participació juvenil i la resiliència rural. Els campaments Greener Grass per a nens són especialment impactants, ja que reconnecten la propera generació amb la terra, el menjar i la comunitat.

Què en podem aprendre?

- La regeneració comença reconnectant les persones amb la terra i el menjar a través de l'experiència pràctica.
- Una granja a petita escala es pot convertir en un catalitzador per a la resiliència regional i la renovació cultural.
- L'aprenentatge pràctic, la narració d'històries i la connexió intergeneracional són clau per a experiències significatives dels visitants.
- El turisme pot ser una plataforma per al canvi de sistemes, no només per a l'esbarjo.

Posició a l'espiral regenerativa

Regeneratiu

Black Barn Farm encarna la intenció regenerativa i l'acció tangible al llarg de les dimensions ecològiques, socials i culturals. El profund ancoratge comunitari, l'enfocament educatiu i l'enfocament de pensament sistèmic el situen amb confiança dins l'etapa regenerativa de l'espiral. Genera un impacte net positiu: fomenta tant el lloc com les persones.

Per a més informació: www.blackbarnfarm.com.au

AOTEAROA NOVA ZELANDA: UN MODEL DE TURISME REGENERATIU BASAT EN VALORS INDÍGENES

Territori: OCEANIA, Nova Zelanda (Aotearoa)

Breu introducció

Aotearoa Nova Zelanda és reconeguda mundialment com a pionera en turisme regeneratiu. Després de les interrupcions causades per la COVID-19, el país va adoptar un canvi de paradigma: allunyant-se del turisme extractiu i cap a un model basat en valors basats en cosmovisions indígenes maoris, la cura del lloc i el benestar intergeneracional. La regeneració no és un producte de nínxol aquí: és una transformació cultural, ecològica i política a nivell sistèmic.

Quina és l'experiència?

El turisme regeneratiu a Aotearoa s'expressa mitjançant una varietat d'iniciatives interconnectades. Aquestes inclouen experiències immersives liderades per maoris (per exemple, *The Seventh Generation Tours*), campanyes nacionals per a la visita responsable (per exemple, *Tiaki Promise*), plataformes de narració (per exemple, *Good Awaits Podcast*) i plans de territoris amfitrions que integren el benestar ecològic, cultural i social a l'estratègia. S'invita els visitants no només a viatjar, sinó també a participar en un viatge regeneratiu amb cura, humilitat i propòsit.

Com contribueix a la regeneració?

- **Mentalitat regenerativa:** Profundament arrelada en una cosmovisió de sistemes vius modelada per conceptes maoris com *kaitiakitanga* (tutela) i *manaakitanga* (cura dels altres).
- **Co-Creació Comunitària:** Les comunitats indígenes no són consultades, sinó liderades, dissenyant experiències que reflecteixin els seus valors, identitat i aspiracions.
- **Vitalitat ecològica i cultural:** Les polítiques i pràctiques donen suport a la biodiversitat, la resiliència climàtica, el renaixement cultural i el benestar local.
- **Aprenentatge i transformació:** Els visitants són convidats a relacionar-se amb el lloc, mitjançant la narració, codis de conducta i aprenentatge cultural pràctic.

Què ho fa únic?

El model neozelandès destaca per la coherència sistèmica. No és una sèrie de projectes individuals, sinó un ecosistema interconnectat d'actors —des de proveïdors turístics locals fins a governs i iwi maoris— que treballen plegats per redefinir el propòsit del turisme. Uneix la tradició i la innovació,

alineant la saviesa ancestral amb les eines modernes de regeneració.

Què en podem aprendre?

- La regeneració és més poderosa quan és liderada pels valors indígenes i la gestió local.
- La transformació no consisteix a escalar un model, sinó alinear-se entre sectors i escales.
- El turisme es pot convertir en un vehicle per a la sanació i la restauració: de la terra, la cultura i les relacions humanes.
- Els marcs a nivell nacional (com la *Promesa Tiaki*) poden guiar el comportament dels visitants i inspirar estàndards globals.

Posició a l'espiral regenerativa

Regeneratiu

Aotearoa se situa fermament dins de l'etapa regenerativa. Les seves iniciatives es basen en el pensament sistèmic viu, la responsabilitat intergeneracional, la governança indígena i els resultats nets positius. Regenera no sols ecosistemes i cultura, sinó la pròpia lògica del turisme.

Per a més informació: www.newzealand.com/int/tiaki-promise, www.goodawaits.podbean.com
<https://www.seventhgenerationtours.com/> <https://www.seventhgenerationtours.com/>

Font: Ajustat a partir d'informació de Fusté-Forné & Hussain (2022). Futurs del turisme regeneratiu: un estudi de cas d'Aotearoa Nova Zelanda, Journal of Tourism Futures.

Conclusió

El Mediterrani acull una extraordinària riquesa de vida: els seus paisatges diversos, cultures vibrants i tradicions profundament arrelades són tresors modelats durant segles. El turisme té el poder d'honar i de fomentar aquesta riquesa, però només si evoluciona més enllà dels models extractius i adopta enfocaments que tornen més del que extreuen.

El turisme regeneratiu ofereix aquest camí. No és una fórmula fixa sinó un procés continu d'escolta, aprenentatge i cocreació amb els sistemes vius d'un territori. Ens convida a tots —autoritats públiques, proveïdors de turisme, societat civil, investigadors, responsables mediambientals i visitants— a assumir la responsabilitat compartida de garantir que el turisme enforteixi els fonaments de què depèn: ecosistemes saludables, comunitats pròsperes i cultures resilients.

Les idees, principis i exemples presentats en aquest document proporcionen un punt de partida per a aquest camí. Demostren que la regeneració és possible i que pot adoptar moltes formes, ja sigui restaurant un hàbitat costaner, revivint pràctiques agrícoles tradicionals, reinventant la governança a través de la participació comunitària o creant experiències per als visitants que inspirin cura i connexió.

Com a part del projecte Regenera4MED, aquest document ofereix una base per al canvi. Recolza els territoris mediterranis en la transició cap a models turístics resilents davant del clima, socialment inclusius i culturalment arrelats.

El treball que hi ha per endavant requerirà paciència, col·laboració i creativitat. Però les recompenses —una Mediterrània on el turisme contribueix activament a la salut de les persones, el lloc i el planeta— val la pena l'esforç. En prendre mesures ara i treballar junts a través de sectors i fronteres, podem assegurar que el turisme es converteixi en una veritable força de regeneració, deixant un llegat de vitalitat i resiliència per a les properes generacions.

Annexos

Fonts, taules i xifres

Llista de fonts

Alves, J. E. D. (2024). *Figura 13: Representação das inspirações de antropos x bios e elemento da tabela periódica* [Figure]. In *Do antropocentrismo ao mundo ecocêntrico*. ResearchGate. https://www.researchgate.net/figure/Figura-13-Representacao-das-inspiracoes-de-antropos-x-bios-e-elemento-da-tabela-periodica_fig3_381262354

Bellato, S., and Cheer, J. M. (2021). Inclusive and regenerative urban tourism. *Journal of Tourism Futures*, 7(2), 179–186. <https://doi.org/10.1108/JTF-12-2020-0219>

Bellato, S. (2024). Towards a regenerative shift in tourism: Applying a regenerative conceptual framework toward swimmable urban rivers. *Tourism Geographies*, 26(1–2), 198–222. <https://doi.org/10.1080/14616688.2023.2226897>

Bellato, S. (2024). Transformative epistemologies for regenerative tourism: Towards a decolonial paradigm in science and practice. *Journal of Sustainable Tourism*, 32(2), 183–202. <https://doi.org/10.1080/09669582.2023.2227075>

Bellato, L., Frantzeskaki, N., Briceño Fiebig, C., Pollock, A., Dens, E., & Reed, B. (2022). Transformative roles in tourism: Adopting living systems' thinking for regenerative futures. *Journal of Tourism Futures*, 8(1), 312–329. <https://doi.org/10.1108/JTF-11-2021-0256>

Bellato, R., Frantzeskaki, N., and Nygaard, C. A. (2022). Regenerative tourism: A conceptual framework. *Tourism Geographies*, 1–22. <https://doi.org/10.1080/14616688.2022.2044376>

Bellato, L., and Pollock, A. (2023). Regenerative tourism: A state-of-the-art review. *Tourism Geographies*. <https://doi.org/10.1080/14616688.2023.2294366>

Cave, J., and Dredge, D. (2020). Regenerative tourism needs diverse economic practices. *Tourism Geographies*, 22(3), 1–11. <https://doi.org/10.1080/14616688.2020.1768434>

Catalan Tourist Board & PAX# Genuine Tourism Advisors. (2021). *Identification methodology: Regenerative experience product*. Catalan Tourist Board.

- Catalan Tourist Board & PAX# Genuine Tourism Advisors. (n.d.). *Identification of enogastronomic experiences suspected to be regenerative tourism and design mentoring program*. Catalan Tourist Board.
- Dredge, D. (2022). Community Engagement Done Differently: *Reflections from the Islander Way regenerative tourism living lab*. Retrieved from <https://islanderway.co>
- Dredge, D. (2023). *Regenerative tourism: transforming mindsets, systems and practices*. *Journal of Tourism Futures*, 8(3), 269–281. <https://doi.org/10.1108/JTF-01-2022-0015>
- Ehrenfeld, D. C., and Wahl, D. C. (2016). *Designing Regenerative Cultures*. Axminster: Triarchy Press. Graphic adaptation: Flavia Grulzo. www.danielchristianwahl.com
- Farsari, I. (2021). Exploring the nexus between sustainable tourism governance, resilience and complexity research. *Tourism Recreation Research*. Advance online publication. <https://doi.org/10.1080/02508281.2021.1922828>
- Fusté-Forné, F., and Hussain, A. (2022). Regenerative tourism futures: A case study of Aotearoa New Zealand. *Journal of Tourism Futures*, 8(3), 346–351. [https://doi.org/10.1108/JTF-01-2022-0027:contentReference\[oaicite:0\]{index=0}](https://doi.org/10.1108/JTF-01-2022-0027:contentReference[oaicite:0]{index=0})
- Lederach, J. P. (2005). *On mass and movement: The theory of the critical yeast*. In *The moral imagination: The art and soul of building peace* (pp. 85–101). Oxford University Press. <https://doi.org/10.1093/0195174542.003.0009>
- Liu, S. & Hao, F. (2024). Metaverse and regenerative tourism: the role of avatars in promoting sustainable practices. *Asia Pacific Journal of Tourism Research*, 29(7), 869-884. DOI: 10.1080/10941665.2024.2350401
- Mang, P., and Reed, B. (2012a). Regenerative development and design. In R. A. Meyers (Ed.), *Encyclopedia of Sustainability Science and Technology* (pp. 1–30). Springer. https://doi.org/10.1007/978-1-4614-5828-9_303
- Mang, P., and Reed, B. (2012b). Designing from place: A regenerative framework and methodology. *Building Research & Information*, 40(1), 23–38. <https://doi.org/10.1080/09613218.2012.621341>
- Paiva, D., Carvalho, L., Brito-Henriques, E., Sousa, A. M., Soares, A. L., & Azambuja, S. T. (2023). Digital storytelling and hopeful last chance tourism experiences. *Tourism Geographies*, 25(5), 1428–1444. <https://doi.org/10.1080/14616688.2023.2224043>
- Sheldon, P. J. (2020). Designing tourism experiences for inner transformation. *Annals of Tourism Research*, 83, 102935. <https://doi.org/10.1016/j.annals.2020.102935>

Sheldon, P. J. (2024). The future of tourism: Interview with emeritus professor Pauline Sheldon on regenerative tourism. *Journal of Tourism Futures*, 10(1), 1–6.

The Tourism CoLab. (2023). *Framing the journey by understanding the tourism policy context – Part 2*. <https://www.thetourismcolab.com.au/post/framing-the-journey-by-understanding-the-tourism-policy-context-part-2>

University of Aveiro. (2022–2025). *Erasmus+ FoodZone Project*. Erasmus+ Programme.

Black Barn Farm. (n.d.). *Home*. Retrieved July 15, 2025, from <https://www.blackbarnfarm.com.au>

Delta Polet. (n.d.). *Safari ecològic i cultural al Delta de l'Ebre*. Retrieved July 15, 2025, from <https://www.deltapolet.com>

Terra Meera. (n.d.). *Visit & contact*. Retrieved July 15, 2025, from <https://www.terrameera.com>

Eumelia Organic Agrotourism Farm (n.d.). *Organic agrotourism farm & guesthouse in Greece*. Retrieved July 15, 2025, from <https://www.eumelia.com>

Cammino nelle Terre Mutate. (n.d.). *Il Cammino*. Retrieved July 15, 2025, from <https://camminoterremutate.org>

Outdoor Portofino. (n.d.). *Explore Portofino through outdoor activities*. Retrieved July 15, 2025, from <https://www.outdoorportofino.com>

WildSteps. (n.d.). *Regenerative team building experiences*. Retrieved July 15, 2025, from <https://wildsteps.com>

La Xarxa Aethnic. (n.d.). *Experiències de turisme responsable*. Retrieved July 15, 2025, from <https://laxarxaaethnic.org>

Llista de taules

Taula 1: Taula que resumeix la forma "antiga" de pensar i la forma regenerativa de pensar. 11
 Taula 2: Comparació entre turisme sostenible i regeneratiu 19

Llista de figures

Figura 1: Visualizar el cambio: de la fragmentación y el control a la conexión y el cuidado..... 11
 Figura 2: Regeneración del sistema 14
 Figura 3: El marco de diseño regenerativo - una espiral regenerativa 17
 Figura 4: Marco conceptual del turismo regenerativo 29
 Figura 5 : Platja Viva fotos 30
 Figura 6: Trabajando a través del complejo sistema turístico y sus palancas de cambio 33
 Figura 7: Auge de viajeros conscientes del medio ambiente; 43
 Figura 8 : Flinders Island (Tasmània) va organitzar una resposta liderada per la comunitat al projecte Islander Way 52
 Figura 9 : Fotos de l'experiència turística Delta Polet..... 56
 Figura 10 : Fotos de Cerdanya Viva 59
 Figura 11 : Vídeo de Terra Meera 61
 Figura 12 : Vídeo de la Granja Agroturística Ecològica Eumelia: la nostra història 62
 Figura 13 : Fotos de la Granja Agroturística Ecològica Eumelia 64
 Figura 14 : Vídeo de El camí a les terres canviades; 65
 Figura 15 : Fotos d'Il Cammino nelle Terre Mutate (El camí a terres canviades) 67
 Figura 16 : Vídeo del manifest de l'empresa OutBe 69
 Figura 17 : Fotos de Portofino i WildSteps a l'aire lliure 70
 Figura 18 : Black Barn Farm: Vídeo de "Per què ho fem" 71
 Figura 19 : Fotos de l'experiència turística de Black Barn Farm 72

Regenera4MED

**Interreg
Euro-MED**

**Co-funded by
the European Union**

 Generalitat de Catalunya
Government of Catalonia
Catalan Tourist Board

 B-Link
BARCELONA
STRATEGIC PROJECTS

 **EPRONET REGIONAL
COMMISSION**

 REGIONE LIGURIA

 **REGIONE
ABRUZZO**

 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ
REGION OF CRETE

 ZRC SAZU

 **COLLETTIVA DI CORSICA
COLLETTIVE di CORSE**
Agrupacija Korsika
Agrupacija di Corsica
Agrupacija di Corsica

 rerasd
JAVNA AGENCIJA ZA REGIONALNI I
RAZVOJ SRPSKE I MATIČNSKE ŽUPANIJE

 **ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ**
UNIVERSITY OF PELLOPONNISE